

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

**Logistika obcí s rozšířenou působností kraje Vysočina se zaměřením
na ochranu obyvatelstva**

Bakalářská práce

Autor práce: Roman Pauk

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Ochrana obyvatelstva se zaměřením na CBRNE

Vedoucí práce: Ing. Aleš Kudlák

Datum odevzdání práce: 4. 5. 2012

Abstrakt

Logistika obcí s rozšířenou působností Kraje Vysočina se zaměřením na ochranu obyvatelstva

Ve své bakalářské práci se zabývám problematikou používání logistiky v ochraně obyvatelstva v obcích s rozšířenou působností Kraje Vysočina. Logistika obecně obsahuje mnoho různých činností. Jejich implementací na jednotlivé obory ochrany obyvatelstva vzniká velice obsažné téma. Vzhledem k tomu, že v Kraji Vysočina může nastat celá řada mimořádných událostí, je třeba být na tyto děje připraven. To je právě obsahem ochrany obyvatelstva a logistických činností s ochranou obyvatelstva souvisejících.

Cílem mé práce je zjištění aktuálního stavu logistického zabezpečení ochrany obyvatelstva ze strany územních samosprávných celků v Kraji Vysočina, vymezení nedostatků v této oblasti a navrnutí možností zdokonalení logistických činností u těchto obcí s rozšířenou působností. Dalším bodem je identifikace potřeb obyvatel postižených mimořádnými událostmi a doporučení případných změn.

Tato problematika je zpracována řadou právních předpisů zabývajících se ochranou obyvatelstva, krizovým řízením a rozpočtováním. Z dalších důležitých dokumentů jsou to krizové plány krajů. Některé logistické činnosti za jednotlivé obce Kraje Vysočina zastává Hasičský záchranný sbor kraje na základě příslušných zákonů. I přes to však zůstává mnoho dalších, které provádějí obce s rozšířenou působností Kraje Vysočina. Obecně lze říci, že většina logistiky zde spočívá ve shromažďování a poskytování informací pro tvorbu různých plánů a v logistické komunikaci. Větší část logistických činností by přišla na řadu až v případě nastalé, nebo hrozící krizové situace.

Klíčová slova: Logistika, obec s rozšířenou působností, ochrana obyvatelstva.

Abstract

Logistics of Municipalities with Extended Competence of The Highlands Region with Focus on Civil Protection

My thesis deals with the issue of logistics application to civil protection in municipalities with extended competence in The Highlands Region. Logistics in general involves a large number of activities. Their implementation in the individual spheres of civil protection generates a wide topic. As numerous emergency situations might arise in The Highlands Region it is necessary to be ready to cope with them. And this is the subject of civil protection and the related logistic activities.

The aim of my thesis is to examine the current state of the logistic provision of civil protection by the local authorities of The Highlands Region, specification of drawbacks in this sphere and suggestion of possibilities to improve these logistic activities of municipalities with extended competence. Identification of the needs of people affected by emergency events and recommendation of possible changes is another point.

These issues are dealt with by numerous regulations dealing with civil protection, crisis management and budgeting. Crisis plans of regions are further important documents. Some of the logistic activities are provided on behalf of The Highlands Region by the Regional Fire Brigade upon applicable laws. Nevertheless there are lots of further tasks the communities with extended competence of The Highlands Region themselves are responsible for. Generally speaking most of the logistics is based on collection and distribution of information for creation of various plans and on logistics communication. Most of the logistics activities would become urgent in the instance of emergency situation occurrence or thread.

Key words: Logistics, community with extended competence, civil protection.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne:

.....

Roman Pauk

Poděkování

Děkuji touto cestou panu Ing. Alešovi Kudlákovi za poskytnutí podnětných rad a za čas strávený odborným vedením této práce. Dále děkuji své rodině za podporu a trpělivost po dobu celého studia.

OBSAH:	strana
Seznam použitých zkratk	8
ÚVOD	10
1 SOUČASNÝ STAV	11
1.2 Logistické činnosti	11
1.2.1 Zákaznický servis	11
1.2.2 Analýza (prognózování, plánování) poptávky	12
1.2.3 Logistická komunikace	13
1.2.4 Vyřizování objednávek	13
1.2.5 Pořizování, nákup	14
1.2.6 Balení	15
1.2.7 Stanovení místa výroby nebo kompletace a skladování	15
1.2.8 Doprava a přeprava	16
1.2.9 Skladování	16
1.2.10 Řízení stavu zásob	17
1.2.11 Manipulace s materiálem	17
1.2.12 Zpětná logistika	18
1.2.13 Podpora servisu a náhradní díly	18
1.2.14 Manipulace s vráceným zbožím	19
1.3 Ochrana obyvatelstva	19
2 CÍL PRÁCE a HYPOTÉZA	23
2.1 Cíle práce	23
2.2 Hypotéza	23
3 METODIKA	24
4 VÝSLEDKY	25
4.1 Úkoly vybraných orgánů krizového řízení v ochraně obyvatelstva	25
4.2 Varování a vyrozumění obyvatelstva	28
4.2.1 Varování a vyrozumění obyvatelstva dle platné legislativy	28
4.2.2 Varování a vyrozumění obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina	29
4.3 Evakuace obyvatelstva	33
4.3.1 Evakuace obyvatelstva dle platné legislativy	33
4.3.2 Evakuace obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina	33
4.4 Ukrytí obyvatelstva	36
4.4.1 Ukrytí obyvatelstva dle platné legislativy	36
4.4.2 Ukrytí obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina	36
4.5 Zajištění nouzového přežití obyvatelstva	39
4.5.1 Zajištění nouzového přežití obyvatelstva dle platné legislativy	39

4.5.2 Zajištění nouzového přežití obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina	41
4.6 Informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení	44
4.6.1 Informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení dle platné legislativy	44
4.6.2 Informování PO a FO o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení ve vybraných obcích Kraje Vysočina	44
4.7 Individuální ochrana obyvatelstva	47
4.7.1 Individuální ochrana obyvatelstva dle platné legislativy	47
4.7.2 Individuální ochrana obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina	48
4.8 Zřizování zařízení civilní ochrany	49
4.8.1 Zřizování zařízení civilní ochrany dle platné legislativy	49
4.8.2 Zřizování zařízení civilní ochrany ve vybraných obcích Kraje Vysočina	49
4.9 Evidence a kontrola staveb civilní ochrany	51
4.9.1 Evidence a kontrola staveb civilní ochrany dle platné legislativy	51
4.9.2 Evidence a kontrola staveb civilní ochrany ve vybraných obcích Kraje Vysočina	51
4.10 Hospodaření s materiálem civilní ochrany	52
4.10.1 Hospodaření s materiálem civilní ochrany dle platné legislativy	52
4.10.2 Hospodaření s materiálem CO ve vybraných obcích Kraje Vysočina	52
4.11 Zřizování a spravování jednotky sboru dobrovolných hasičů	53
4.11.1 Zřizování a spravování jednotek sboru dobrovolných hasičů dle platné legislativy	53
4.11.2 Zřizování a spravování jednotek sboru dobrovolných hasičů ve vybraných obcích Kraje Vysočina	54
4.12 Finanční zabezpečení ochrany obyvatelstva	57
4.12.1 Finanční zabezpečení ochrany obyvatelstva dle platné legislativy	57
4.12.2 Finanční zabezpečení ochrany obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina	59
4.13 Identifikace potřeb obyvatel postižených mimořádnými událostmi	65
5 DISKUSE	70
6 ZÁVĚR	76
7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	78
8 KLÍČOVÁ SLOVA	81
9 PŘÍLOHY	82

Seznam použitých zkratk

AČR- Armáda České Republiky

CO- civilní ochrana

ČČK- Český červený kříž

ČR- Česká Republika

EU- Evropská Unie

FO- fyzická osoba

HZS ČR- Hasičský záchranný sbor České Republiky

HZS kraje- Hasičský záchranný sbor kraje

IS- informační systém

IÚ- improvizovaný úkryt

IZS- integrovaný záchranný systém

JE- jaderná elektrárna

JPO- jednotka požární ochrany

JSVV- jednotný systém varování a vyzoomění

KOPIS- krajské operační a informační středisko

KS- krizový stav

KSH- krajské sdružení hasičů

KÚ- krajský úřad

MU- mimořádná událost

MV GŘ HZS ČR- Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České Republiky

MZHP- Materiální základna humanitární pomoci

NPO- nouzové přežití obyvatelstva

OO- ochrana obyvatelstva

ORP- obec s rozšířenou působností

PND- plán nezbytných dodávek

PO- právnická osoba

PIO- prostředek individuální ochrany

SDHO- Sbor dobrovolných hasičů obce
SSHR- Správa státních hmotných rezerv
SSRN- systém selektivního radiového návěštění
SÚ- stálý úkryt
SW- software
ZL- základna logistiky
ZZS- Zdravotnická záchranná služba

ÚVOD

Obyvatelstvo České republiky ohrožuje celá řada možných nebezpečných událostí. V úvahu připadají zejména přírodní katastrofy, různé průmyslové havárie a hromadná neštěstí. Toto tvrzení lze samozřejmě vztáhnout i na Kraj Vysočina, kde se nacházejí některá významná potenciální místa vzniku mimořádných událostí. Patří sem například JE Dukovany, dálnice D 1, nebo některá vodní díla.

V práci se snažím potvrdit nebo vyvrátit hypotézu, že logistika u územních samosprávných celků se zaměřením na ochranu obyvatelstva ve vybraných obcích je na dobré úrovni. Téma logistiky mě zaujalo především svou rozmanitostí. Logistika sama o sobě obsahuje mnoho zajímavých činností. Avšak především zaměření na ochranu obyvatelstva je mi blízké, neboť jsem před šesti roky vstupoval do Armády České republiky jako příslušník 151. Záchraného praporu v Jindřichově Hradci, dnes již bohužel zaniklého. Zde jsem působil jako hasič a náš výcvik byl k ochraně obyvatelstva směřován.

Podstatou mého výzkumu je zjištění aktuálního stavu logistického zabezpečení ochrany obyvatelstva ze strany územních samosprávných celků, konkrétně v obcích s rozšířenou působností Kraje Vysočina. Dále jde o vymezení nedostatků v této oblasti a navrnutí možností zdokonalení logistických činností u těchto územních samosprávných celků. Posledním bodem výzkumu je identifikace potřeb obyvatel postižených mimořádnými událostmi a doporučení případných změn.

Výzkum je prováděn shromážděním a vyhodnocením související literatury a platné legislativy. Poté konzultacemi s pověřenými pracovníky vybraných obecních úřadů a vyhodnocením takto získaných informací. Po provedení analýzy problémů v logistice územních samosprávných celků, přichází na řadu porovnání výsledků analýzy s literaturou a platnou legislativou.

Výsledky práce budou poskytnuty obecním a krajským úřadům, Ministerstvu vnitra, Ministerstvu financí a Správě státních hmotných rezerv. Dále budou využity k výuce předmětů, zabývajících se logistikou a ochranou obyvatelstva na Jihočeské univerzitě.

1 SOUČASNÝ STAV

1.2 Logistické činnosti

Logistika je řízení materiálového, informačního i finančního toku s ohledem na včasné splnění požadavků finálního zákazníka a s ohledem na nutnou tvorbu zisku v celém toku materiálu. Při plnění potřeb finálního zákazníka napomáhá již při vývoji výrobku, výběru vhodného dodavatele, odpovídajícím způsobem řízení vlastní realizace potřeby zákazníka (při výrobě výrobku), vhodným přemístěním požadovaného výrobku k zákazníkovi a v neposlední řadě i zajištěním likvidace morálně i fyzicky zastaralého výrobku.^[18]

1.2.1 Zákaznický servis

Zákaznický servis je možno definovat jako filozofii orientovanou na zákazníka. Ta spojuje a řídí všechny složky napojení na zákazníka v rámci stanoveného poměru nákladů a poskytovaných služeb. Zákaznický servis je výstupem logistického systému. Měl by zprostředkovat přesun správného produktu ke správnému zákazníkovi na správném místě, ve správném stavu, ve správné době a při co možná nejnižších celkových nákladech. Dobré služby podporují spokojenost zákazníků, která je zase výstupem celkového marketingového procesu. Uvedená všeobecná filozofie je nevyhnutelná i při naplňování požadavků plynoucích ze zabezpečování potřeb obyvatelstva v krizových situacích. Pod pojmem zákazník si z našeho hlediska, musíme představit především vládu ČR, ústřední orgány Státní správy či orgány samosprávných územních celků (veřejná správa) a občana. V případě, že potřebujeme vyřešit či koordinovat činnosti v době krizové situace, jednoznačně musí být požadováno od dodavatelů dodání výrobků, prací a služeb skladování materiálů či přemístování různých prostředků a zásob na určité místo na té nejvyšší úrovni. Nikdy se nesmí zapomenout, že jde především o lidské životy a zdraví. Občan bude od veřejné správy požadovat zabezpečení preventivních, likvidačních a obnovovacích (sanačních a asanačních) prací spojených s předcházením, řešením a odstraněním následků mimořádných událostí. Jinak řečeno okamžitou reakci na požadavky, žádosti či prosby o dodání produktů nebo potřebných služeb, zabezpečujících záchranu lidských životů,

zdraví nebo majetku. Zajištění nouzového přežití a postupně za pomoci právních předpisů začlenění vážně postižených občanů do běžného života.^[13]

1.2.2 Analýza (prognózování, plánování) poptávky

Budeme-li se obecněji zabývat pouze pojmem logistika, tak ta je obvykle zapojována do procesu prognózování v tom směru, kolik čeho je nutno objednat od dodavatelů a kolik jakých produktů by mělo být přepraveno, nebo má být k dispozici podle jednotlivých trhů, na které podnik dodává své zboží. V našem případě potřebujeme logisticky zabezpečit oblast krizového řízení. Vždy začínáme analýzou nebo podrobným rozborem, kde se vychází z analýzy území demografického složení, sociálního zabezpečení, hospodářského zázemí a možného vzniku různých rizik, hrozeb či mimořádných událostí. K získaným výsledkům jsou následně přiřazeny např. potřeby nasazení sil a prostředků, počet ohrožených osob, okruh poškozené kritické infrastruktury apod. Na základě výsledku dané analýzy je nutné provést i analýzu konkrétních potřeb, tedy poptávky, pro zabezpečení chodu veřejné správy, zasahujících složek nebo postižených osob v době krizových situací. Za tím účelem jsou připraveny, zpracovány a sestaveny databáze či seznamy potřebných komodit a možných dodavatelů. Pro tyto účely můžeme využít např. informační systém ARGIS, který spravuje Správa státních hmotných rezerv. Uvedený systém v sobě zahrnuje databáze zejména pro etapu plánování a zajišťování věcných zdrojů jako jsou nezbytné dodávky, státní hmotné rezervy apod. Nesmíme zapomenout, že každá mimořádná událost či krizová situace si vyžaduje různý přístup, různé zabezpečení či zásobování. Je třeba se dokonale seznámit s typovými plány (zpracovatelé jsou ústřední orgány státní správy) a jednotlivými operačními plány, které jsou součástí krizového plánu a obsahují údaje umožňující uplatnit obsahové prvky zákaznického servisu a jejich implementaci do krizového plánování. Plánování, provádění analýz či prognóz je jednou ze základních řídicích činností a bez ní se žádný subjekt neobejde.^[13]

1.2.3 Logistická komunikace

V současné době významně narůstají požadavky na komplexnost, automatizaci a především rychlost zásobovacího procesu. Pokud má být naplněn základní požadavek logistiky „Just-in-Time“, lze konstatovat, že bez kvalitní komunikace tohoto požadavku nelze dosáhnout. Obsahem a současně základní funkcí logistické komunikace za krizové situace je přenos informací v takové struktuře, kvalitě, algoritmu atd., který umožňuje kvalitní a efektivní zabezpečení poptávaných věcných zdrojů. Opětovně je nutné zdůraznit, že tento přístup k zajištění trvalého toku materiálu se vztahuje na všechny tři fáze řešení krizové situace (prevence, řešení, náprava). Komunikace je nesmírně důležitá v efektivním fungování kteréhokoliv systému. Ať se jedná o distribuci nebo o zásobovací řetězec.^[13]

1.2.4 Vyřizování objednávek

Další z oblastí, která musí být v logistickém systému flexibilní a velice dobře propracovaná je vyřizování objednávek. Své dokonalosti získává rychlým vývojem informační techniky, tedy patřičného programového vybavení (SW). Jedná se o vyřizování objednávek elektronickou výměnou dat či elektronickým převodem finančních prostředků. Dále zahrnuje evidenci přijatých objednávek od veřejné správy a opačně, kontrolu stavu vyřízených objednávek, návaznou komunikaci s dodavateli a samotné vyřízení objednávek a jejich dostupnost pro veřejnou správu (implementovaná podoba tohoto systému je komplexně prezentována v existujícím informačním systému ARGIS). V současné době se objednávky ve veřejné správě provádějí elektronicky a jsou napojeny na jejich ekonomiku (fakturace, majetek, datové schránky apod.). V jejich databázi jsou zaznamenáni dodavatelé (právnícké a podnikající fyzické osoby), jejich okamžité či dodatečné schopnosti, zdroje nebo jiné potřebné údaje. V systému lze vyhotovovat různé sestavy, které mohou být využité pro podporu rozhodovacího procesu krizových štábů apod.

Objednávka jako taková reprezentuje základní soubor informací nutný k uspokojení potřeb zákazníka. V krizových situacích kromě času je druhým rozhodujícím kritériem přesnost obsahu, tj. údajů na objednávce. Přesnost a tím i rychlost realizace v krizové logistice pracuje a snaží se co nejvíce využívat parametry standardizace dat, či unifikace

popisu poptávaných zdrojů, či služeb. Z uvedeného důvodu proto často jsou využívány již formalizované tiskopisy objednávek, které svoji strukturou, kódovým či indexovým značením mohou umožňovat přesné elektronické zpracování obsahu. Objednávkou poptávané zdroje musí mít transparentně a nezaměnitelně definované parametry. Tento požadavek nabývá na významu zvláště při realizaci objednávky v zahraničí. Je nutné podotknout, že v případě krizové situace se vychází a pracuje s řadou předpřipravených dat (objednávek), které se vážou ke konkrétním dodavatelům na dodávky předem předpokládaných komodit. Tato fáze činnosti v rámci logistického řetězce se zpravidla uskutečňuje na bázi uzavření smluv o budoucí smlouvě. Doba cyklu objednávky je rozhodujícím styčným bodem veřejné správy a daného dodavatele. Může mít velký vliv na to, jak veřejná správa či postižené obyvatelstvo vnímají úroveň kvality služeb (tj. rozsah i obsah) dodavatele. S tím je spojena i spokojenost obou stran.^[13]

1.2.5 Pořizování, nákup

Pořizování můžeme definovat jako nákup materiálů a služeb od externích subjektů s cílem podpory veškerých operací subjektu od výroby po marketing, prodej a logistiku. Vždy se jedná především o výběr klíčového dodavatele, jednání o ceně, hodnotě zboží či služeb, dodacích podmínkách, množství a vyhodnocení kvality dodavatele. Za tímto účelem se ve veřejné správě využívají právní předpisy a vnitřní směrnice jak takového kvalitního dodavatele vybrat či získat. V případě, že se vytvoří mezi dodavatelem a veřejnou správou dlouhodobé vztahy, roste význam pořizování (množstevní slevy, slevy za dlouhodobé nákupy, slevy strategického partnera apod.) a případně další přínosy plynoucí z této časové synergie, jako je schopnost dodavatele reagovat na specifickou nákupní veřejné správy v průběhu mimořádné události. Samotné pořizování a tvorba jednotlivých kategorií zásob je vymezená zákonem 241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. Zákon současně vymezuje i kompetence a povinnosti jednotlivých prvků veřejné správy v procesu uspokojování potřeb obyvatelstva.^[13]

1.2.6 Balení

Balení má pro odběratele (zákazníka) velký význam, protože vytváří potřebné předpoklady pro cílené nouzové zásobování. Opomeneme význam reklamy či marketingu a zaměříme se především na ochranu, uskladnění a zejména uživatelský komfort. Z pragmatického hlediska potřebujeme obal, který ochrání zboží během jeho uskladnění, přepravy a manipulace s ním. Od jeho vyskladnění od dodavatele přes veřejnou správu až k postiženému obyvateli, dochází ke kombinaci různých druhů dopravy. Ty jsou prováděny různými dopravci či přepravci s kvalitními nebo i méně kvalitními manipulačními prostředky. Pokud je balení požadovaného komponentu kvalitně či vhodně provedeno s důrazem na manipulaci a skladování, může být při výběru veřejnou správou důležitým faktorem, který usnadňuje uskladnění zboží, jeho přesuny a následně distribuci postiženým obyvatelům. V žádném případě nesmíme opomenout cenovou i nákladovou (finanční) výhodnost.^[13]

1.2.7 Stanovení místa výroby nebo kompletace a skladování

V našem případě, tedy ve veřejné správě, se budeme zabývat stanovením místa skladování a kompletování souprav pro postižené obyvatelstvo. Možným příkladem jsou některé organizační složky (závody) Správy státních hmotných rezerv. Jedná se o:

- Boletex v Bošicích, pošta Kostelec nad Černými lesy
- Butas v Butovsi, pošta Jičín;
- Godula v Hnojníku u Českého Těšína, pošta Frýdek Místek;
- Horkalen v Bohuslavicích nad Metují;
- Opavan ve Štítině u Opavy;
- Osočkan ve Vlkově, pošta Osová Bítýška;
- . Polora v Poleradech nad Labem, pošta Mratín;
- Vasped ve Varnsdorfu.

Další tak zvané řídicí sklady a sklady satelitní, kde se skladují pohotovostní zásoby nakoupené nebo uhrazené státem jsou ve správě Stavební obnovy Železnic a. s. Jedná se o tak zvané ochraňovatele. Mnohokrát se jedná o skutečně strategické rozhodnutí, které ovlivní náklady na převzetí a distribuci materiálu až k samotnému postiženému

obyvatelstvu, tj. zabezpečení jakéhosi zákaznického servisu a následně rychlosti odezvy. Při vytváření skladovacích či distribučních zón je nutno pamatovat na základní pravidla jako:

- největší koncentrace obyvatelstva;
- mimo zónu možného vzniku mimořádné události;
- dobrá dopravní obslužnost;
- dobrá přístupnost pro postižené obyvatelstvo;
- dostupnost kvalifikovaných pracovníků- úředníků;
- těsná spolupráce s veřejnou správou apod.^[13]

1.2.8 Doprava a přeprava

Tato logistická činnost se řadí mezi klíčové aktivity v rámci logistického řetězce. Jedná se o vlastní provádění přesunů materiálů a zboží z místa vzniku do místa spotřeby, popř. do konečného místa jejich likvidace. Veřejná správa si ve většině případů tuto službu objednává. Zboží může být zajištěno leteckou, železniční, vodní, potrubní nebo automobilovou dopravou, a to do skladů popřípadě přímo k postiženým občanům. Pro účely vykládky či nakládky musí připravit, pořídit nebo objednat vhodné technické prostředky. Podmínky jsou dopředu stanoveny dodavatelem (výrobcem nebo ústředním orgánem státní správy), nebo přepravcem. Se zajištěním přepravy je spojován také výběr přepravní trasy, aby nedocházelo k překročení předpisů jiných zemí, kde doprava probíhá. V rámci logistických aktivit doprava často představuje největší samostatnou nákladovou položku a projeví se nám ve vyúčtované hodnotě požadovaného zboží.^[13]

1.2.9 Skladování

Skladování je významným prvkem uchování užité hodnoty skladovaných zdrojů. Jak už vyplynulo z předchozího bodu, je vhodné zboží skladovat poblíž místa následné distribuce, popř. místa další přepravy. Aby skladování bylo efektivní pro požadované skupiny dodavatelů a odběratelů, je potřeba sklad samotný a skladové prostory dobře naprojektovat, dispozičně uspořádat, vybavit jej kvalitními technickými a manipulačními prostředky, provést jeho případnou automatizaci (u územních

samosprávních celků to nejspíš nebude možné), vytvořit zázemí pro obsluhu skladu, pravidelně školit obsluhující personál, provádět pravidelné kontroly skladovaného zboží, popř. obměnu půjčku, nájem, ochraňování apod. a další činnosti dle požadavků krizového plánu.^[13]

1.2.10 Řízení stavu zásob

Obecně se jedná se o udržování takové úrovně zásob, aby bylo dosaženo vysoké úrovně zákaznického servisu při současném dosažení přijatelných nákladů na jejich udržování, které zahrnují především:

- finanční prostředky vázané v zásobách;
- variabilní skladovací náklady;
- náklady na zastarávání zboží.

Některé ústřední orgány státní správy, ale i orgány územní samosprávy, vytvářejí ve svých zařízeních operativní zásoby, a to například zásoby pro humanitární pomoc (Správa Státních hmotných rezerv) nebo prostředky humanitární pomoci (vládní a nevládní orgány a organizace, dobročinné spolky a podobně).

Veřejná správa musí v mnoha případech kalkulovat s finančními prostředky na obměnu, záměnu, půjčku, uvolnění, nájem, prodej, skladování, ochraňování a kontrolu materiálu a podle požadavků krizového plánu i jejich pořizování.^[13]

1.2.11 Manipulace s materiálem

Jedná se o poměrně širokou oblast, která zahrnuje prakticky všechny aspekty pohybu či přesunu základních surovin, materiálů, polotovarů, výrobků, strojů a jiných majetkových hodnot od výrobce či dodavatele, v rámci veřejné správy až k postiženému občanovi. Protože se jedná o velice nákladnou činnost, snaží se veřejná správa co nejvíce snížit náklady na manipulaci s materiálem jako:

- minimalizovat přepravní vzdálenosti,
- minimalizovat úzká místa,
- minimalizovat stav zásob a ztráty, které vznikají, plýtváním, špatnou manipulací, krádežemi, poškozením.

Manipulace může být prováděna manuálně, tedy ručně a prostřednictvím automatizovaných nebo neautomatizovaných systémů.

Jednotlivé systémy se dělí do kategorií:

- zařízení pro uskladnění a vyzvedávání,
- zařízení pro přepravu a třídění komponentů,
- zařízení pro expedici.

Ve veřejné správě budou využívány především systémy manuální, popř. neautomatizované. Je to způsobeno i tím, že automatizace je velice nákladná a hlavně skladování a distribuce se neprovádí každý den, jako u privátního sektoru. Vlastní manipulace obnáší zejména úkoly spojené s příjmem a výdejem materiálu ze skladu, případně zapůjčení a zpětné převzetí. Ve skladech se převážně ukládá a udržuje nový materiál, který nevyžaduje přílišné operativní udržovací skladové činnosti.^[13]

1.2.12 Zpětná logistika

Zpětná logistika je činnost, která se zabývá sběrem, tříděním, demontáží a zpracováním použitých výrobků (reklamovaných, vrácených), součástek, vedlejších produktů, nadbytečných zásob a obalového materiálu. Hlavním cílem je zajistit nové využití popř. materiálové zhodnocení takovým způsobem, který je šetrný k životnímu prostředí. Je nutné připomenout, že by zpětná logistika měla být také ekonomicky výhodná. Jedná se tedy o další činnost, která je pro výrobce či dodavatele velice nákladná. Zpětná logistika se věnuje pohybům zboží z místa spotřeby s cílem znovu ho nějakým způsobem zhodnotit. Ve veřejné správě či u postiženého obyvatelstva se v mnoha případech bude jednat o dodržování právních předpisů týkajících se životního prostředí (zabezpečení recyklace, separování odpadu, ekologická likvidace apod.).^[13]

1.2.13 Podpora servisu a náhradní díly

Při pohybu materiálu a zásob je logistika spojena s poskytováním poprodejního servisu a zabezpečením náhradních dílů. Pro dodavatele, v případě, že se jedná o servis v době záruky, jde o velice nákladnou činnost. Mnohdy musí zabezpečit a uhradit přepravu servisovaného či reklamovaného zboží (velké potíže s používáním, reklamacemi, opravami a dalším pozáručním servisem vysoušečů po povodni

u postiženého obyvatelstva). Do této činnosti bychom také mohli zařadit tzv. obměnu zásob, a to z důvodu doby životnosti, minimální trvanlivosti či exploatační doby. Logistika i v době krizových situací musí obsahovat komplex všech činností, které souvisí s kvalitou a efektivností zabezpečovaných zdrojů.^[13]

1.2.14 Manipulace s vráceným zbožím

Manipulace s vráceným zbožím patří mezi nákladné a nepopulární činnosti logistiky. Pro lepší pochopení je nutné si uvědomit obsahový smysl použité terminologie. V první řadě se jedná o manipulaci. V druhém případě se jedná o zboží, které nesplnilo požadované podmínky výrobku a nároky odběratele. V mnoha případech se jedná o velice malé množství zboží, což způsobuje dodavateli vysoké sekundární náklady. Náklady na vrácení produktů mohou dosahovat až devítinásobku nákladů na přesun stejného produktu od výrobce k zákazníkovi. Právě v době krizových situací může docházet ke snahám zneužití dané situace. V tom spočívá významnost upozornění, ale i preventivních opatření ze strany veřejné správy jako odběratele věcných zdrojů, aby smluvně i tyto otázky při zajišťování logistických činností byly adekvátně řešeny. Veřejné správě tak nemůže vzniknout nepokryté místo či oblast při zajišťování potřeb pro postižené obyvatelstvo. Jestliže je dosti pružná, okamžitě vyhledává nového kvalitního dodavatele. Některá důležitá fakta o vrácení nebo reklamaci produktu mohou být zveřejněna ve smlouvách, záručních listech a podobně.^[13]

1.3 Ochrana obyvatelstva

Ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je spolu se zajištěním svrchovanosti územní celistvosti a ochranou demokratických základů České republiky základní povinností a tedy i funkcí státu. V tomto smyslu ochrana obyvatelstva slouží především k ochraně životů, zdraví a majetkových hodnot, a proto zahrnuje soubor činností a postupů věcně příslušných orgánů a dalších zainteresovaných orgánů, organizací, složek a obyvatelstva prováděných s cílem minimalizace negativních dopadů možných mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy lidí a jejich životní podmínky.^[14]

V definici ochrany obyvatelstva je stanoveno, že se jedná o plnění úkolů civilní ochrany s odvoláním na Čl. 61 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (Protokol I), přijatého v Ženevě dne 8. června 1977 a publikovaného sdělením pod č. 168/1991 Sb., a to zejména varování, evakuaci, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. Tento pojem lze rozdělit do následujících oblastí:

- a) hlásná služba, resp. varování – varování, vyzoomění, informování (jednotný systém varování a vyzoomění „JSVV“, do budoucna Jednotný systém varování a informování „JSVI“), sirény, místní rozhlas, masmédia, krizové telefony, výstražná zařízení (VRZ) základních složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“), varovné SMS zprávy apod.;
- b) evakuace – organizované přemístění osob, zvířat nebo materiálu z ohrožených prostorů a všechny činnosti s tím spojené (místa nástupu popř. soustředění, evakuační trasy, evakuační a přijímací střediska, všestranné zabezpečení evakuovaných obyvatel apod.);
- c) organizování a poskytování úkrytů, resp. ukrývání – využití úkrytů a jiných vhodných prostorů k ochraně obyvatelstva, jako jsou objekty a stavby dotčené požadavky civilní ochrany, improvizované ukrývání a ukrytí (pozn. využití stálých úkrytů je v současné době na ústupu);

- d) zatemňování – v dnešní době bez významu (pouze pro válečný stav a i to je diskutabilní);
- e) záchranné práce – záchrana životů, zdraví, majetku a životního prostředí, činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, provádějí základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému především pak hasičský záchranný sbor kraje, zdravotnická záchranná služba, záchranné roty apod.;
- f) zdravotnické služby včetně první pomoci a také náboženská pomoc (může být zařazeno k nouzovému přežití) – provádějí státní a nestátní zdravotnická zařízení, sociální pomoc zabezpečují správní úřady a jiná sociální zařízení (nemocnice, zdravotnické záchranné služby, Diakonie, Adra, Naděje, Český červený kříž, Člověk v tísni, Lékaři bez hranic, psychologická pomoc, humanitární pomoc, sociální pomoc a zabezpečení apod.), může být i psychosociální pomoc;
- g) boj s požáry – ochrana života a zdraví občanů a majetku před požáry, provádí jednotky požární ochrany (HZS krajů a podniků, SDH obcí a podniků), využívají zdroje požární vody, vodní plochy apod.;
- h) zjišťování a označování nebezpečných oblastí – v rámci vnějšího havarijního plánování, tzv. zóny havarijního plánování, povodňové plány a další operační plány;
- i) dekontaminace a podobná ochranná opatření – technika, činnost, místo, objekt a pozemek vhodný k provedení dekontaminace;
- j) poskytování nouzového ubytování a zásobování, resp. nouzové přežití – místa nouzového ubytování (tělocvičny, učebny, sportovní zařízení apod.), náhradního ubytování (hotely, ubytovny, domovy mládeže, internáty apod.), nouzového stravování (závodní jídelny, restaurace, vývařovny apod.), náhradní a nouzové zásobování vodou a potravinami;
- k) okamžitá pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech – ozbrojené bezpečnostní sbory (Policie České republiky a obecní /městská/ policie, popř. soukromé bezpečnostní nebo hlídací služby);

- l) okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení (může být zařazeno k nouzovému přežití) – oprava a zprovoznění kritické infrastruktury, infrastruktury místního významu (např. veřejná zařízení pro ochranu obyvatelstva, dodávka energií) apod.;
- m) bezodkladné pohřební služby – veřejná infrastruktura (hřbitovy, zahraboviště, krematoria, mrazicí boxy, zimní stadiony apod.);
- n) pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití – materiál, prostředky a jiné zboží, které je uloženo např. ve skladech Správy státních hmotných rezerv a jejich ochraňovatelů, organizací s humanitární pomocí apod.;
- o) doplňující činnost nezbytná ke splnění výše uvedených úkolů, včetně plánování a organizování (např. finanční zabezpečení a logistická podpora), ale neomezující se pouze na tuto činnost.^[12]

2 CÍL PRÁCE a HYPOTÉZA

2.1 Cíle práce

Cílem práce je zjištění aktuálního stavu logistického zabezpečení ochrany obyvatelstva ze strany územních samosprávných celků, konkrétně v obcích s rozšířenou působností Kraje Vysočina. Na tento úkol navazuje vymezení nedostatků v této oblasti a navrnutí možností zdokonalení logistických činností u těchto územních samosprávných celků.

Posledním bodem je identifikace potřeb obyvatel postižených mimořádnými událostmi a doporučení případných změn.

2.2 Hypotéza

Na základě zvolených cílů byla stanovena hypotéza, že logistika se zaměřením na ochranu obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina je na dobré úrovni.

3 METODIKA

Hlavní metodou mého výzkumu bylo zejména shromáždění dostatečného množství informací o dané problematice prostřednictvím platné legislativy, související literatury, různých interních předpisů a internetových zdrojů. Další informace a poznatky z praxe jsem získal pomocí konzultací s některými pověřenými pracovníky vybraných obecních úřadů ORP. Při výzkumu bylo navíc využito dotazníku, pro zjištění některých základních, ale i doplňujících informací. Tato forma výzkumu byla zvolena zejména pro usnadnění komunikace s pracovníky jednotlivých ORP Kraje Vysočina. Dotazník byl odeslán zaměstnancům všech patnácti ORP Kraje Vysočina, kteří se zabývají krizovým řízením a ochranou obyvatelstva. Vzor rozeslaného dotazníku obsahuje příloha 1.

Informace získané konzultacemi a dotazníky byly následně vyhodnoceny a použity jako podklady pro analýzu problémů v logistice územních samosprávných celků. Následně bylo provedeno porovnání výsledků této analýzy s literaturou a legislativou.

Při výzkumu týkající se potřeb obyvatel postižených mimořádnými událostmi a doporučení případných změn, bylo provedeno shrnutí dostupných informací z literatury, zákonů a jiných zdrojů. Poté následovalo porovnání s osobními zkušenostmi ze zásahů při povodních v roce 2009 na Novojičínsku a v roce 2010 v obci Chrastava, kterých jsem se účastnil jako příslušník Armády České Republiky.

4 VÝSLEDKY

4.1 Úkoly vybraných orgánů krizového řízení v ochraně obyvatelstva

Orgány obce zajišťují připravenost obce na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva.

Starosta obce s rozšířenou působností:

- a) koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vzniklé ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pokud jej velitel zásahu o koordinaci požádal; pro koordinaci záchranných a likvidačních prací může starosta obce s rozšířenou působností použít krizový štáb své obce,
- b) schvaluje vnější havarijní plány.

Starosta obce s rozšířenou působností je při své koordinaci záchranných a likvidačních prací povinen předávat Ministerstvu vnitra zprávy o jejich průběhu prostřednictvím operačních a informačních středisek integrovaného záchranného systému.

Starosta obce při provádění záchranných a likvidačních prací:

- a) zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,
- b) organizuje v dohodě s velitelem zásahu nebo se starostou obce s rozšířenou působností evakuaci osob z ohroženého území obce,
- c) organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce,
- d) je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.

Starosta obce s rozšířenou působností vyžaduje pomoc podle příslušného poplachového plánu integrovaného záchranného systému. Tuto i další pomoc vyžaduje prostřednictvím operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému kraje.^[21]

Starosta obce odpovídá za připravenost obce k řešení krizových situací, za údržbu a provoz informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených Ministerstvem vnitra.

V době krizového stavu starosta:

- a) zabezpečuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,
- b) nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohroženého území obce,
- c) organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce,
- d) je oprávněn požádat právnické a fyzické osoby o poskytnutí dobrovolné pomoci,
- e) plní úkoly a opatření uvedené v krizovém plánu kraje,
- f) zajišťuje organizaci dalších nezbytných opatření.

K řešení krizových situací může starosta zřídit krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán.

Působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo starostovi obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu nebo starostovi podle zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení jsou výkonem státní správy v přenesené působnosti.

Podle zákona 240/2000 Sb. o krizovém řízení HZS kraje při přípravě na krizové situace jejich řešení organizuje součinnost mezi správními úřady a obcemi v kraji, vede přehled možných zdrojů rizik a provádí analýzy ohrožení, zpracovává krizový plán kraje, zpracovává krizový plán obcí s rozšířenou působností. Při jeho zpracování vyžaduje v nezbytném rozsahu součinnost organizačních složek státu, orgánů územních samosprávných celků, právnických osob a podnikajících fyzických osob, plní úkoly stanovené Ministerstvem vnitra a úkoly stanovené hejtmanem v rozsahu krizového plánu kraje a starostou obce s rozšířenou působností v rozsahu krizového plánu obce s rozšířenou působností, předává Ministerstvu vnitra, hejtmanovi a starostovi obce s rozšířenou působností na jejich žádost tyto údaje.^[22]

Za stavu nebezpečí může starosta obce s rozšířenou působností nebo starosta určené obce v území, pro které byl vyhlášen stav nebezpečí, uložit právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, mající místo podnikání nebo sídlo podniku nebo organizační složky v příslušném územním obvodu, povinnost:

- a) dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství,

- b) skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět,
- c) přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní nebo provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo.^[23]

Další úkoly obcí a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností zejména za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu a přípravě na ně, jsou stanoveny v zákoně 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.^[9]

Ve vyhlášce Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva jsou podrobněji popsány jednotlivé úkoly ochrany obyvatelstva, kterých se následně mohou týkat konkrétní logistické činnosti prováděné ORP. Tyto úkoly OO budou rozpracovány v následujících kapitolách s odkazy na současnou platnou legislativu a následně budou porovnány s praxí v ORP Kraje Vysočina.^[19]

4.2 Varování a vyrozumění obyvatelstva

4.2.1 Varování a vyrozumění obyvatelstva dle platné legislativy

Úkoly spojené se zabezpečením vyrozumění a varování obyvatelstva podle zákona 240/2000 Sb. o krizovém řízení patří do povinností starosty obce, který podle tohoto zákona v době krizového stavu zabezpečuje varování a informování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím a vyrozumění orgánů krizového řízení, pokud tak již neučinil HZS kraje.^[22]

Zákon 239/2000 Sb. o IZS mimo jiné uvádí, že obecní úřady a obecní úřady ORP při výkonu státní správy zajišťují varování, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak. Dále, že některé úkoly těchto úřadů plní HZS kraje. Sem patří i zabezpečení varování a vyrozumění.^[21]

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, popisuje JSVV, jeho technické, provozní a organizační zabezpečení. Dále jsou zde definovány koncové prvky varování a vyrozumění, tísňové informace a základní pravidla ověřování provozuschopnosti JSVV.^[19]

Varováním a vyrozuměním se zabývá i Harmonogram realizace opatření ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, který je součástí Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020. Z tohoto dokumentu vyplývají tyto úkoly:

- stanovit a realizovat zásady pro modernizaci a výstavbu systému varování a informování obyvatelstva, vyrozumění orgánů krizového řízení a složek IZS v ČR a přerozdělení odpovědnosti za jednotlivé části tohoto systému, zvláště za infrastrukturu a za koncové prvky varování, včetně finančního podílu; za toto opatření nese odpovědnost ministr vnitra a termín splnění je do roku 2013;
- dokončit obměnu elektrických rotačních sirén za moderní koncové prvky varování, které umožní vyslání varovného signálu, po kterém bude vyslána tísňová informace, v zónách vnějšího havarijního plánování a na územích ohrožených povodněmi. v těchto lokalitách umístit detektory pro měření fyzikálních a chemických veličin;
- vybudovat selektivní obousměrný systém ovládání a monitorování stavu koncových prvků varování, který současně zajistí přenos informací z detektorů měření výšky

hladiny vodních toků ve vybraných lokalitách a úniku nebezpečných látek u vybraných subjektů, které tyto látky skladují nebo vyrábějí.

Odpovědnost za splnění těchto dvou úkolů nesou určení provozovatelé v součinnosti s Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zemědělství, Ministerstvem životního prostředí a dotčenými správními úřady.^[16]

Z důvodu možnosti financování výstavby koncových prvků jednotného systému varování a informování ze Strukturálních fondů EU jsou zrušeny účelové dotace na výstavbu koncových prvků jednotného systému varování a informování poskytované MV GŘ HZS ČR. Zrušení těchto účelových dotací je platné od roku 2010 po dobu čerpání finančních prostředků ze Strukturálních fondů EU.

Pro zajištění cíle snížení rizika povodní a snižování rizika povodní vyčleněna podoblast podpory „Zlepšení systému povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany“. V rámci této podoblasti podpory je možno mimo jiné uplatňovat také požadavky na budování a modernizace varovných a výstražných systémů ochrany před povodněmi na státní, regionální a místní úrovni, včetně systémů obrazového sledování rizikových a jiných hydrologicky významných míst na vodních tocích a na vodních dílech.^[3]

4.2.2 Varování a vyzoomění obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina

Varování obyvatelstva je podrobně popsáno v Plánu varování obyvatelstva, který je součástí Havarijního plánu Kraje Vysočina.

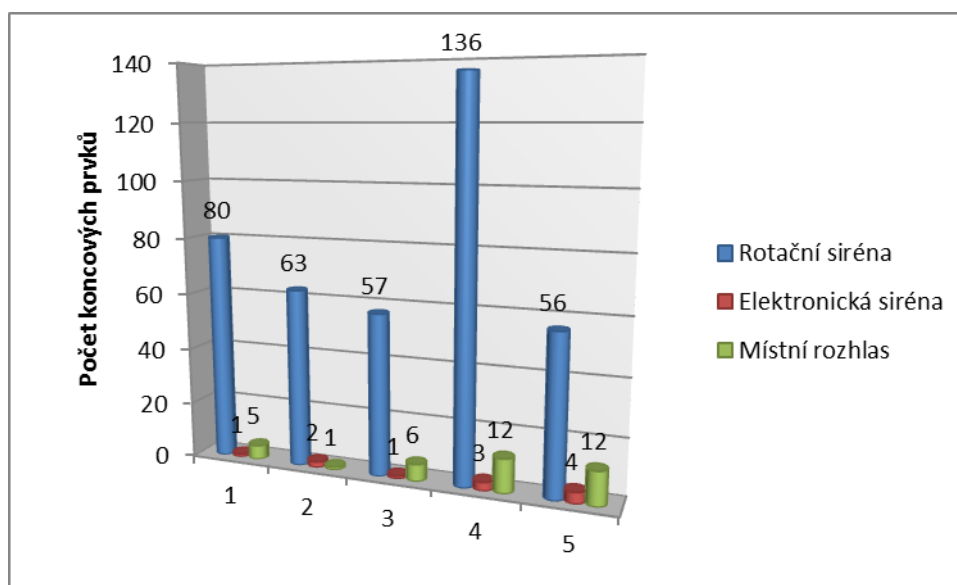
Technické provedení varování je především zabezpečeno prostřednictvím systému selektivního radiového návěštění (SSRN) aktivací dálkově ovládaných 392 ks rotačních sirén, 11 ks elektronických sirén, 36 ks místních (obecních rozhlasů) rozmístěných na území Kraje Vysočina. A to v místě mimořádné události, nebo přilehlém okolí, na základě požadavku velitele zásahu, řídicího důstojníka, starosty obce nebo hejtmana kraje, ze zadávacího pracoviště vyzoomívacího centra u KOPIS nebo JE Dukovany (v zóně havarijního plánování). Jejich rozmístění v jednotlivých okresech zobrazuje tabulka 1 a graf 1.

Tabulka 1: Počet koncových prvků varování ovládaných systémem SSRN

	<i>Rotační siréna</i>	<i>Elektronická siréna</i>	<i>Místní rozhlas</i>
Havlíčkův Brod	80	1	5
Jihlava	63	2	1
Pelhřimov	57	1	6
Třebíč	136	3	12
Žďár nad Sázavou	56	4	12

Zdroj: Havarijní plán Kraje Vysočina

Graf 1: Poměr koncových prvků ovládaných systémem SSRN



1. Havlíčkův Brod
2. Jihlava
3. Pelhřimov
4. Třebíč
5. Žďár nad Sázavou

Zdroj: Havarijní plán Kraje Vysočina

Dalších 240 ks rotačních sirén bez dálkového ovládní ve vlastnictví HZS, obcí a ostatních subjektů je možno aktivovat ručním tlačítkem ve spolupráci se starostou obce, velitelem jednotky SDH nebo pověřenou osobou. Provedení varování v zóně havarijního plánování JE Dukovany řeší samostatný plán. Rozdělení pásem a sektorů pro varování obyvatelstva v JE Dukovany je zobrazeno v příloze 2.^[7]

Vyrozumívací centrum KOPIS ovládá ze zadávacího pracoviště koncové prvky varování na území celého kraje. Jednotlivá vyrozumívací centra umístěná u územních odborů HZS Kraje Vysočina slouží jako záložní pracoviště a mohou spouštět dálkově ovládané koncové prvky varování na území v místní působnosti na základě žádosti krajského operačního střediska. Výjimkou je vyrozumívací centrum Jaderné elektrárny Dukovany, které může spustit jenom koncové prvky varování v zóně havarijního plánování a to pouze na pokyn vyrozumívacího centra krajského operačního a informačního střediska.

Při poruše SSRN je potřebné mít připraven náhradní způsob varování a informování (místní rozhlas, využití složek IZS, tlapače, osobní styk, mobilní telefony).

Rovněž vyrozumění je zpracováno v příslušném plánu konkrétních činností v Havarijním plánu Kraje Vysočina. Místem pro příjem, vyhodnocení informací a provedení vyrozumění při vzniku mimořádné události je Krajské operační a informační středisko IZS Kraje Vysočina, zřízené u Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina.

KOPIS je hlavním článkem realizace vyrozumění subjektů dotčených mimořádnou událostí. Prvotní informace přijímá a sumarizované podle uvedené osnovy je předává ostatním základním složkám IZS. Prvotní informace o mimořádné události je zpravidla přijímána na tísňových telefonních linkách. Krajské operační středisko vyrozumívá a povolává vedoucí složek na úrovni kraje, členy krizového štábu kraje a obcí s rozšířenou působností. Na základě rozhodnutí řídicího důstojníka oznámí KOPIS Kraje Vysočina vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu hejtmanovi kraje nebo příslušnému starostovi obce s rozšířenou působností.^[6]

Z výše uvedeného vyplývá, že úkoly spojené s varováním a vyrozuměním jsou převážně v kompetenci HZS kraje v souladu s příslušnými zákony. Činnost obcí v Kraji

Vysočina se zaměřuje především na udržování a zdokonalování provozuschopnosti místních rozhlasů, které jsou k tomuto účelu využívány, zejména k poskytování tísňových informací. K předání stručné a výstižné tísňové informace obyvatelstvu využívá KOPIS HZS jednotlivé obce rozšířenou působností nebo jednotlivé starosty obcí. Obce k předání této informace využívají především místní rozhlasy.

Z logistických činností, které ORP v souvislosti s varováním a vyrozuměním provádějí, jsou to především zákaznický servis, analýza poptávky, logistická komunikace, vyřizování objednávek, pořizování, nákup, skladování, řízení stavu zásob, manipulace s materiálem a podpora servisu a náhradní díly. Jde především o údržbu a udržování provozuschopnosti místních rozhlasů a rotačních sirén bez dálkového ovládání ve vlastnictví obcí. Dále ORP shromažďují a poskytují informace pro zpracování Havarijního plánu Kraje Vysočina příslušnému HZS kraje.

4.3 Evakuace obyvatelstva

4.3.1 Evakuace obyvatelstva dle platné legislativy

Úkoly spojené s evakuací obyvatelstva jsou podle zákona 240/2000 Sb. o krizovém řízení dalšími z povinností starosty obce, který podle tohoto zákona v době krizového stavu nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohroženého území. Obecní úřad dále vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob v období bez vyhlášení krizového stavu i za stavu nebezpečí a tyto údaje předává obecnímu úřadu ORP, v jehož správním úřadu se nachází. ORP tyto údaje předává HZS kraje.^[22]

Podle zákona 239/2000 Sb. o IZS obecní úřady a obecní úřady ORP při výkonu státní správy zajišťují i evakuaci. HZS kraje pro potřebu správních obvodů obecních úřadů ORP a přípravu záchranných a likvidačních prací organizuje a koordinuje evakuaci osob.^[21]

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva konkretizuje zabezpečení a plánování evakuačních opatření. Uvádí skupiny obyvatelstva, pro které se evakuace plánuje přednostně. Dále určuje zodpovědnost za pořádkové, dopravní, zdravotnické a mediální zabezpečení a za zabezpečení nouzového ubytování a zásobování.^[19]

4.3.2 Evakuace obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina

Evakuaci obyvatelstva řeší v Havarijním plánu Kraje Vysočina Plán evakuace obyvatelstva. Evakuaci na ohroženém nebo zasaženém území, její rozsah a opatření doporučuje hejtman kraje - předseda krizového štábu starostům obcí. Průběh evakuace koordinuje hejtman kraje na území kraje a na území jednotlivých obcí ji řídí starostové obcí.

Pro přípravu a organizovaný průběh evakuace je nezbytná pomoc složek IZS, zařízení, orgánů a institucí určených k výkonu veřejné a státní správy, právnických a fyzických osob. Dále je nutné mít k tomuto účelu připravenou dostatečnou zásobu předem připravených formulářů. Evakuace z území ohrožených přirozenou povodní nebo v případě narušení hráze vodního díla je řešena v povodňových plánech jednotlivých obcí s rozšířenou působností. Evakuace ze zóny havarijního plánování

Jaderné elektrárny Dukovany se řídí podle "Vnějšího havarijního plánu Jaderné elektrárny Dukovany".

Plánovaná evakuace na území okresu Havlíčkův Brod

Na teritoriu okresu Havlíčkův Brod je plánovaná evakuace pro případ ohrožení při vzniku závažné krizové situace v a.s. ČEPRO, středisku Šlapanov. Předpokládá se provedení evakuace obyvatel Šlapanova. Dle povětrnostních podmínek (směru větru) a rozsahu krizové situace je možné předpokládat i evakuaci částí obce Šlapanov - Kněžská a Šachotína, případně i v obcích Vysoká, Havlíčkův Brod - Mírovka, Bartoušov a Dlouhá Ves.

Plánovaná evakuace na území okresu Jihlava

Na teritoriu okresu Jihlava je plánovaná evakuace pro případ ohrožení přirozenými nebo zvláštními povodněmi pod vodními nádržemi pitné vody Hubenov a Nová Říše, z nichž vychází území ohrožené stoletou vodou. Další evakuaci lze předpokládat při technické havárii v okolí velkých průmyslových podniků severně od Jihlavy a obcí Kostelec, Krahulčí a Brtnice.

Plánovaná evakuace na území okresu Pelhřimov

Na teritoriu okresu Pelhřimov je plánovaná evakuace především z okolí provozů s nebezpečnými škodlivinami - potravinářské provozy: Madeta a.s., mlékárna Pelhřimov, Pivovar Pelhřimov, Pivovar BERNARD Humpolec, Libis s.r.o. Horní Cerekev. V omezené míře pak z prostorů ohrožených povodňovou vlnou, nejvíce ohroženými obcemi okresu jsou Želiv a Horní Cerekev.

Plánovaná evakuace na území okresu Třebíč

Na teritoriu okresu Třebíč je plánovaná evakuace pro případ vzniku radiační havárie v Jaderné elektrárně Dukovany. Plán evakuace a zdravotnické zabezpečení v případě jaderné havárie je součástí Vnějšího havarijního plánu kraje. Další evakuaci osob lze předpokládat při vzniku rozsáhlých povodní v oblastech kolem vodních toků Jihlava, Oslava a Rokytná.

Plánovaná evakuace na území okresu Žďár nad Sázavou

Na teritoriu okresu Žďár nad Sázavou je plánovaná evakuace pro případ ohrožení přirozenými nebo zvláštními povodněmi pod vodními díly Vír a Mostiště, z nichž vychází území ohrožené stoletou vodou. Další evakuaci lze předpokládat při technické havárii v okolí velkých průmyslových podniků: GEAM D. Rožinka, ZS Žďár n. S., ZS Velká Bíteš, ZS Velké Meziříčí, Lacrum Velké Meziříčí, Gama Jimramov, Fritagro Nížkov, Úpravna vody Vír, Úpravna vody Mostiště.^[6]

Logistické činnosti obcí Kraje Vysočina zaměřené na evakuaci spočívají především v plánování, logistické komunikaci a v prognózování. Jedná se především o zjišťování a poskytování informací potřebných pro tvorbu Plánu evakuace obyvatelstva. S tím souvisí zajištění vyhlášení evakuace, zjištění předpokládaného počtu evakuovaných obyvatel, určení evakuačních tras a míst soustředění evakuovaných. Dále smluvní zajištění dopravců, kteří provedou odvoz evakuovaných při organizované evakuaci a zajištění nouzových ubytovacích míst, která jsou nejbližší evakuovanému prostoru a v prvopočátku umožní evakuovaným osobám odpočinek, nejnnutnější stravování a vykonání základních hygienických potřeb.

4.4 Ukrytí obyvatelstva

4.4.1 Ukrytí obyvatelstva dle platné legislativy

Ukrytí obyvatelstva je dalším z úkolů OO, které je zmíněn v zákonu č. 239/2000 Sb. o IZS. Oblast ukrytí osob před hrozícím nebezpečím je zde uvedena především jako jedna z povinností obecního úřadu.^[21]

Způsob a rozsah kolektivní ochrany obyvatelstva ukrytím se dle § 16 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva stanoví plánem ukrytí, který je součástí havarijního plánu. Ukrytí obyvatelstva se při mimořádných událostech zajišťuje v improvizovaných a ve stálých úkrytech.

Improvizované úkryty se budují k ochraně obyvatelstva před účinky světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení v případě nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu a v době válečného stavu v místech, kde nelze k ochraně obyvatelstva využít stálých úkrytů.

Stálé úkryty slouží k ukrytí obyvatelstva a tvoří je trvalé ochranné prostory v podzemní části staveb nebo stavby samostatně stojící.^[19]

4.4.2 Ukrytí obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina

Oblast ukrytí obyvatelstva je rovněž obsažena v Havarijním plánu Kraje Vysočina a to v Plánu ukrytí obyvatelstva.

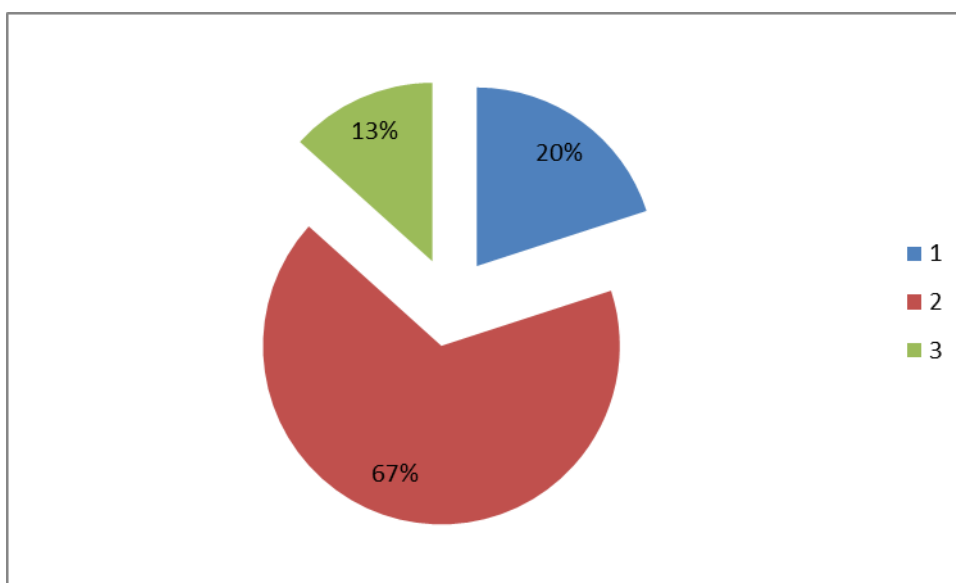
Obecní úřady při výkonu státní správy za účelem ochrany obyvatelstva zajišťují ukrytí osob před hrozícím nebezpečím. K tomu zpracovávají souhrnný plán ukrytí obce. Plány ukrytí jsou základním organizačním opatřením pro ukrytí. Podkladem pro zpracování plánů ukrytí jsou údaje o počtu osob s trvalým pobytem v místě a počtu osob v daném místě přítomných dočasně (zaměstnání, studium), o počtu přijímaných evakuovaných (vyvedených) osob, o počtu, kapacitách a dislokaci stálých úkrytů a improvizovaných úkrytů. Plány ukrytí je nutno pravidelně upřesňovat.

Odpovědnost za zpohotovnění SÚ a IÚ mají starostové obcí, právnické a podnikající fyzické osoby a fyzické osoby, které vlastní SÚ a budovy určené plánem ukrytí ke zřízení IÚ. Ukrytí organizují orgány samosprávy. Personálně zpohotovnění zabezpečují

majitelé, uživatele i jiné osoby. Zpohotovení SÚ provádějí obsluhy a krytová družstva. Dovybavení SÚ židlemi, lavicemi a dalším materiálem se provádí v rámci zpohotovění úkrytu. Pro obce, kde se předpokládá využít kromě svépomoci obyvatelstva stavební a výrobní organizace, je účelné zpracovat jako pomocný dokument k souhrnnému grafickému plánu ukrytí harmonogram prací k řízení zpohotovování úkrytů ve prospěch obyvatelstva s jednoduchými prováděcími dokumenty pro splnění konkrétních úkolů. Dohotovění IÚ vyžaduje zajištění potřebného materiálu z místních zdrojů obcemi a objekty. O materiálu z místních zdrojů vedou obce přehled.^[6]

Z informací poskytnutých pracovníky ORP Kraje Vysočina vyplývá, že udržování stálých úkrytů CO je v současné době velice nákladné a proto většina ORP tyto úkryty zrušila, nebo je používá k jinému účelu. Stálé úkryty CO se stále nacházejí v obcích Jihlava, Třebíč a Žďár nad Sázavou. Dalších deset obcí již stálé úkryty CO nevlastní a dva oslovení zástupci obcí k tomuto bodu neposkytli žádné informace. Tyto údaje znázorňuje graf 2.

Graf 2: Vybrané obce Kraje Vysočina, na jejichž území se nacházejí stálé úkryty CO



1. Vybrané obce, které vlastní stálé úkryty CO (Jihlava, Třebíč, Žďár nad Sázavou)
2. Vybrané obce, které nevlastní stálé úkryty CO
3. Neodpověděli

Zdroj: Vlastní výzkum

Udržování provozuschopnosti staveb CO je velice nákladné z hlediska finančního zabezpečení. Vzhledem k tomu, že úkryty obsahují značné množství materiálu a technologií, je tato oblast z hlediska logistiky velice rozmanitá, ale i náročná. To je další důvod, vedle finanční náročnosti, proč obce od stálých úkrytů CO upouštějí. Jako příklad lze uvést stálý úkryt CO v obci Pelhřimov, s kapacitou 600 osob, který je v současné době využíván jako spisovna. V současnosti převládá trend improvizovaného ukrytí obyvatelstva, ke kterému je zpracována řada metodických příruček a návodů. Ty obsahují základní pravidla improvizovaného ukrytí a jsou obcemi Kraje Vysočina umístěny na jejich webové stránky, nebo jsou šířeny formou letáků a jiných tiskovin.

4.5 Zajištění nouzového přežití obyvatelstva

4.5.1 Zajištění nouzového přežití obyvatelstva dle platné legislativy

Opatření nouzového přežití obyvatelstva představuje souhrn činností a postupů věcně příslušných orgánů krizového řízení, správních úřadů, složek integrovaného záchranného systému, právnických osob a podnikajících fyzických osob nebo fyzických osob, prováděných s cílem minimalizovat negativní dopady mimořádné události na zdraví a životy postiženého obyvatelstva.

Opatření nouzového přežití obyvatelstva se plánují pro řešení mimořádných událostí, která vyžadují vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu a zpracovávají se do havarijního plánu kraje ve formě plánu nouzového přežití, který zahrnuje:

- a) nouzové ubytování,
- b) nouzové zásobování potravinami,
- c) nouzové zásobování pitnou vodou,
- d) nouzové základní služby obyvatelstvu,
- e) nouzové dodávky energií,
- f) organizování humanitární pomoci
- g) rozdělení odpovědnosti za provedení opatření pro nouzové přežití obyvatelstva.

Ve vnějších havarijních plánech pro zóny havarijního plánování jaderných zařízení nebo pracovišť s velmi významnými zdroji ionizujícího záření a v zónách havarijního plánování objektů nebo zařízení, v nichž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek, se vybraná opatření k nouzovému přežití obyvatelstva zpracovávají např. do plánu evakuace osob, který je součástí příslušného vnějšího havarijního plánu.

Pro některé typy mimořádných událostí, jejichž vznik, rozsah a následky nelze z hlediska prostoru a času předvídat (např. hromadné dopravní nehody, havárie v železniční nebo letecké dopravě, povodně, přívalové srážky, vichřice, rozsáhlé požáry a jiné živelní katastrofy, teroristické útoky), jsou v působnosti HZS ČR připravena opatření k nouzovému přežití postiženého obyvatelstva, a to na centrální, krajské a územní úrovni.

Na centrální úrovni jsou plánovány materiální základny humanitární pomoci s kapacitou pro 2550 osob, z toho v působnosti Ministerstva obrany (vyčleněné útvary Armády ČR) pro 1500 osob a v působnosti Ministerstva vnitra resp. HZS ČR pro 1050 osob. U HZS ČR je k dispozici celkem 7 souprav MZHP, a to 5 souprav MZHP ve skladech Základny logistiky Olomouc (dále jen „ZL Olomouc“) a 2 soupravy MZHP ve skladech Záchraného útvaru HZS ČR (dále jen „ZÚ HZS ČR“). Dislokaci těchto skladů jejich předurčení pro kraje ČR a ubytovací kapacitu zobrazuje tabulka 2.^[1]

Tabulka 2: Materiální základny humanitární pomoci u HZS ČR, jejich dislokace, předurčení pro kraje ČR a kapacita

<i>Dislokace</i>	<i>Předurčení pro kraje ČR</i>	<i>Ubytovací kapacita</i>
ZL Olomouc – Kamenice	Hl. m. Praha, Středočeský	150 osob
ZL Olomouc - Hluboká nad Vltavou	Jihočeský, Plzeňský, Vysočina	150 osob
ZL Olomouc – Vlastislav	Karlovarský, Ústecký, Liberecký	150 osob
ZL Olomouc - Skuteč	Královéhradecký, Pardubický, Jihomoravský	150 osob
ZL Olomouc – Drahanovice	Olomoucký, Moravskoslezský, Zlínský	150 osob
ZÚ HZS ČR – Hlučín a Zbiroh	celá Česká republika	2x150 osob

Zdroj: Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 11. 2. 2010 k realizaci opatření nouzového přežití obyvatelstva v působnosti Hasičského záchranného sboru České republiky.

Na krajské úrovni je plánováno u hasičských záchranných sborů krajů a ZÚ HZS ČR celkem 15 ks mobilních kontejnerů nouzového přežití.

Na územní úrovni jsou u HZS krajů vytvořeny tyto soupravy materiálu nouzového přežití:

- a) pro 20 osob k okamžitému použití, a to v počtu stanic HZS kraje,
- b) pro 50 osob k následnému použití, a to v počtu územních odborů HZS kraje.

Soupravy jsou uloženy v místě dislokace stanice a územního odboru HZS kraje, pokud to místní podmínky neumožňují, lze soupravy uložit v objektu mimo dislokaci

stanice nebo územního odboru HZS kraje, např. ve skladech ZL Olomouc. O použití soupravy nebo její části (výdeji materiálu) rozhoduje na základě vzniklé situace velitel zásahu, řídicí důstojník nebo ředitel HZS kraje. Materiál se na místo použití vyváží silami a prostředky HZS kraje.

MZHP je zařízení vytvářené v souladu s koncepcí ochrany obyvatelstva za účelem zabezpečení základních životních potřeb (ubytování, ošacení, stravování, osobní hygiena, zdravotní a psychosociální pomoc) postiženému (evakuovanému) obyvatelstvu v případě vzniku mimořádné události, a to na nezbytně nutnou dobu.^[1]

Harmonogram realizace opatření ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, který je součástí Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, ukládá Ministerstvu vnitra v součinnosti s Ministerstvem zdravotnictví povinnost stanovit postupy pro distribuci vytvořených zásob nouzového přežití fyzickým osobám v postižených oblastech do roku 2013.^[16]

4.5.2 Zajištění nouzového přežití obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina

Plán nouzového přežití obyvatelstva Kraje Vysočina obsahuje základní opatření a úkoly pro zabezpečení životních potřeb obyvatelstva, zejména likvidaci bezprostředních následků na postiženém území. Řeší organizaci pomoci postiženému obyvatelstvu a vytvoření základních podmínek pro přežití. Pověření pracovníci ORP musí naplánovat a zajistit potřebné informace pro zajištění nouzové dodávky energií, nouzového ubytování, zásobování pitnou vodou a zajištění základních služeb obyvatelstvu. Dále je třeba naplánovat organizování humanitární pomoci, její převzetí, skladování a výdej. Většina těchto logistických činností v souvislosti s nouzovým přežitím obyvatelstva by byla prováděna až s vyhlášením některého krizového stavu.

Jedním z hlavních úkolů při přípravě na zajišťování nouzového přežití obyvatelstva ze strany ORP je tvorba Plánů nouzového přežití obyvatelstva jednotlivých ORP. K zabezpečení opatření nouzového přežití může obec zřizovat zařízení civilní ochrany.

Dalším důležitým úkolem ORP pro zajištění nouzového přežití obyvatelstva je shromažďování a poskytování informací a podkladů pro tvorbu plánu nezbytných dodávek. Plán nezbytných dodávek obsahuje přehled existujících věcných zdrojů na území správního obvodu kraje. Ty jsou určeny pro uspokojení základních životních

potřeb obyvatelstva a umožňují mu přežití krizových stavů bez těžké újmy na zdraví. PND rovněž zajišťuje podporu činnosti HZS a havarijních služeb a podporu výkonu státní správy za krizových stavů.^[6]

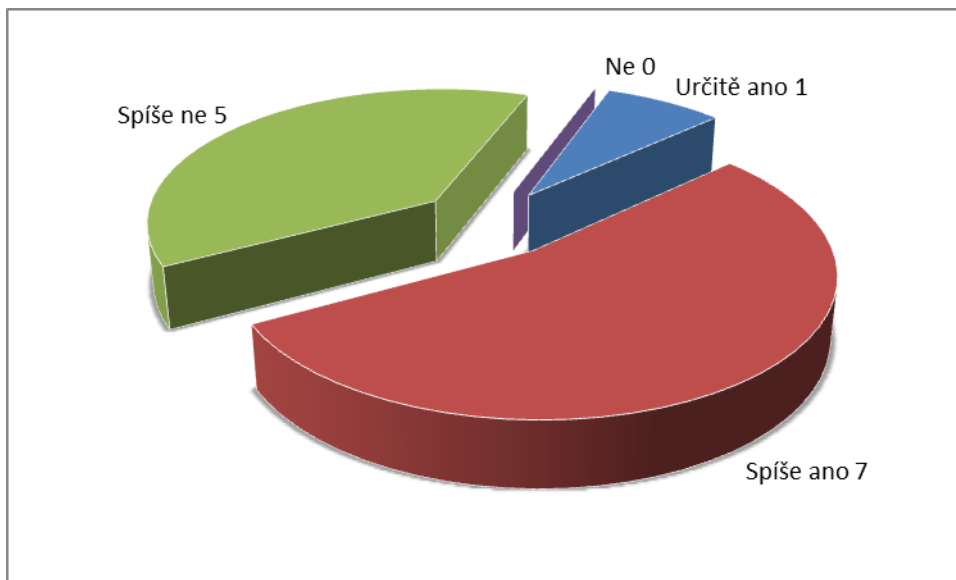
S PND souvisí i používání IS ARGIS a IS KRIZKOM. Odpovědi oslovených pracovníků jednotlivých ORP na otázku: „Je pro Vás IS ARGIS a IS KRIZKOM přínosem?“ jsou zobrazeny v tabulce 3. Poměr těchto odpovědí zobrazuje graf 3.

Tabulka 3: Přínos IS ARGIS a IS KRIZKOM pro pracovníky obcí

	<i>Určitě ano</i>	<i>Spíše ano</i>	<i>Spíše ne</i>	<i>Určitě ne</i>	<i>Neodpověděli</i>
ORP Bystřice nad Pernštejnem		X			
ORP Havlíčkův Brod					X
ORP Humpolec		X			
ORP Chotěboř			X		
ORP Jihlava	X				
ORP Moravské Budějovice					X
ORP Náměšť nad Oslavou		X			
ORP Nové Město na Moravě			X		
ORP Pacov		X			
ORP Pelhřimov			X		
ORP Světlá nad Sázavou			X		
ORP Telč		X			
ORP Třebíč		X			
ORP Velké Meziříčí		X			
ORP Žďár nad Sázavou			X		

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 3: Přínos IS ARGIS a IS KRIZKOM pro pracovníky obcí



Zdroj: Vlastní výzkum

4.6 Informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení

4.6.1 Informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení dle platné legislativy

Tento úkol plní na základě zákonů 239/2000 Sb. o IZS i 240/2000 o krizovém řízení obecní úřad. Ten seznamuje PO a FO osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. A to způsobem, který je v daném místě obvyklý. Tuto činnost provádí i HZS kraje.^[21, 22]

Rovněž §4, vyhlášky Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva stanovuje k informování obyvatel obecní úřad a také zaměstnavatele. K tomu jsou využívány informace poskytnuté zejména hasičským záchranným sborem kraje.

Informování se uskutečňuje zejména:

- a) hromadnými informačními prostředky,
- b) letáky a informačními brožurami,
- c) ukázkami činnosti integrovaného záchranného systému,
- d) besedami s obyvatelstvem.^[19]

4.6.2 Informování PO a FO o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení ve vybraných obcích Kraje Vysočina

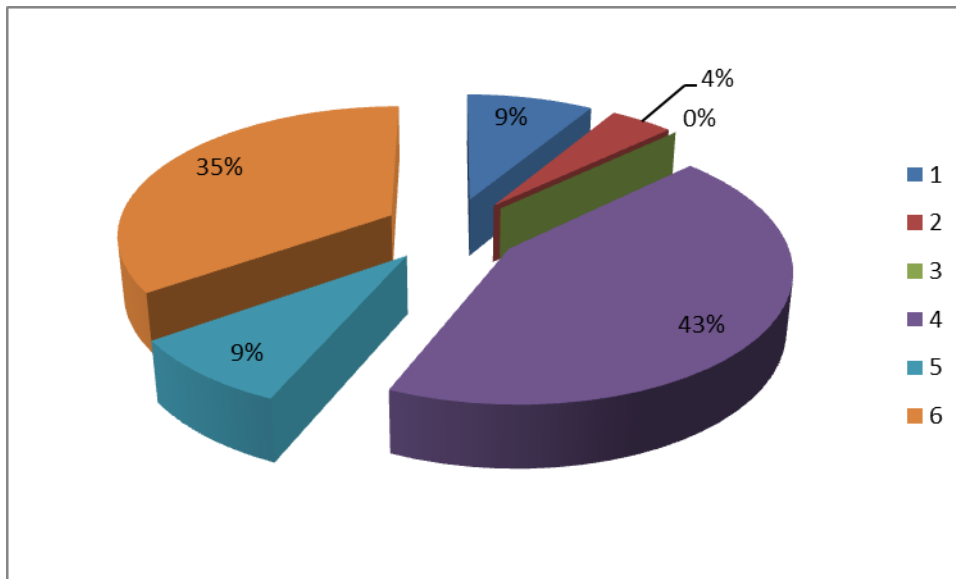
V ORP Kraje Vysočina probíhá seznamování PO a FO s ochranou obyvatelstva převážně formou letáků a jiných tiskovin a za pomoci webových stránek obcí. Z dalších, poměrně málo využívaných způsobů jsou to ukázky, školení a besedy. Zejména první případ poskytuje možnost využití téměř všech logistických činností od analýzy poptávky, přes logistickou komunikaci a vyřizování objednávek, až po nákup, dopravu a skladování. Lze říci, že pokud chtějí být občané Kraje Vysočina informováni o ochraně obyvatelstva, informací je k dispozici dostatek. Nejčastější způsoby u jednotlivých ORP Kraje Vysočina znázorňuje tabulka 4 a graf 4.

Tabulka 4: Způsoby seznamování PO a FO s ochranou obyvatelstva

	<i>Školení</i>	<i>Besedy</i>	<i>Semináře</i>	<i>Letáky a jiné tiskoviny</i>	<i>Ukázky</i>	<i>Jiné</i>
ORP Bystřice nad Pernštejnem				X		X
ORP Havlíčkův Brod						
ORP Humpolec				X		X
ORP Chotěboř				X		X
ORP Jihlava				X		
ORP Moravské Budějovice						
ORP Náměšť nad Oslavou				X		X
ORP Nové Město na Moravě						X
ORP Pacov				X		
ORP Pelhřimov				X		
ORP Světlá nad Sázavou				X		
ORP Telč	X	X		X	X	
ORP Třebíč				X		X
ORP Velké Meziříčí	X					X
ORP Žďár nad Sázavou					X	X

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 4: Nejčastější formy seznamování PO a FO s ochranou obyvatelstva



1. Školení
2. Besedy
3. Semináře
4. Letáky a jiné tiskoviny
5. Ukázky
6. Jiné- převážně webové stránky obcí

Zdroj: Vlastní výzkum

4.7 Individuální ochrana obyvatelstva

4.7.1 Individuální ochrana obyvatelstva dle platné legislativy

Podrobnost k individuální ochraně obyvatelstva před účinky nebezpečných škodlivin při mimořádných událostech určuje vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. Využívají se prostředky improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla. Jedná se o jednoduché pomůcky, které si občané připravují svépomocí z dostupných prostředků a které omezeným způsobem nahrazují prostředky individuální ochrany. Při stavu ohrožení státu a válečném stavu se provádí výdej prostředků individuální ochrany pro vybrané kategorie osob:

- a) dětské ochranné vaky pro děti do 1,5 roku,
- b) dětské ochranné kazajky pro děti od 1,5 do 6 let,
- c) dětské ochranné masky pro děti od 1,5 do 18 let,
- d) ochranné masky pro osoby umístěné ve zdravotnických a sociálních zařízeních,
- e) ochranné masky pro doprovod osob uvedených v písmenech a) až d).

K zabezpečení výdeje prostředků individuální ochrany se stanovuje jejich množství a struktura podle počtu dětí neumístěných ve školských zařízeních a podle projektované kapacity školských zařízení a lůžkové kapacity zdravotnických, sociálních a obdobných zařízení se zálohou 10 %. K zabezpečení výdeje prostředků individuální ochrany se provádí:

- a) výběr a příprava prostorů pro uskladnění,
- b) příprava personálu zabezpečujícího v zařízeních civilní ochrany výdej prostředků individuální ochrany pro výdejní střediska a skupin výdeje prostředků individuální ochrany k distribuci těchto prostředků obyvatelstvu,
- c) evidence prostředků individuální ochrany a jejich výdej.^[19]

Harmonogram realizace opatření ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, který je součástí Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, ukládá předsedovi Správy státních hmotných rezerv v součinnosti

s Ministerstvem vnitra povinnost zajistit věcné prostředky pro ochranu obyvatelstva a prostředky individuální ochrany pro určené kategorie osob systémem hospodářských opatření pro krizové stavy do roku 2013.^[16]

4.7.2 Individuální ochrana obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina

Prostředky individuální ochrany tvoří dětské ochranné vaky, dětské ochranné kazajky, ochranné masky pro děti a dospělou populaci, včetně ochranných filtrů. Jsou výhradně určeny k ochraně před toxickými, radiačními a infekčními účinky bojových otravných a biologických látek. Jejich okamžité použití k ochraně obyvatelstva při bezprostředním nevojenském ohrožení, včetně teroristických útoků, je však nereálné a lze je využít jen výjimečně.

Přehled o kapacitách školských, zdravotnických, sociálních a obdobných zařízení a počtech neumístěných osob pro jejich zabezpečení PIO je uveden v Plánu individuální ochrany obyvatelstva pro jednotlivé ORP. Rozvoz PIO bude zabezpečen smluvními dopravci ze skladů ÚO HZS Kraje Vysočina a Základny logistiky GŘ HZS ČR.

V případě, že situace již nevyžaduje použití prostředků individuální ochrany, provedou občané, kterým byly tyto prostředky vydány, očistu prostředků a jejich zpětné vrácení do výdejního střediska, kde jim bude po provedené kontrole speciální materiál odebrán. V případě, že dojde k poškození zapůjčeného materiálu, provede se jeho vyřídění a připraví se k odvozu do opravárenského závodu. Použité ochranné filtry je nutno uložit samostatně.^[6]

Podrobný popis improvizované ochrany obyvatelstva pro Kraj Vysočina je uveden v dokumentu Způsob improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla, který je součástí Plánu individuální ochrany obyvatelstva a ORP Kraje Vysočina jej mohou umístit na své webové stránky. Logistické činnosti spočívají zejména v plánování a logistické komunikaci. Další činnosti jako doprava, manipulace s materiálem, podpora servisu a manipulace s vráceným zbožím by přišla na řadu až v případě použití PIO.

4.8 Zřizování zařízení civilní ochrany

4.8.1 Zřizování zařízení civilní ochrany dle platné legislativy

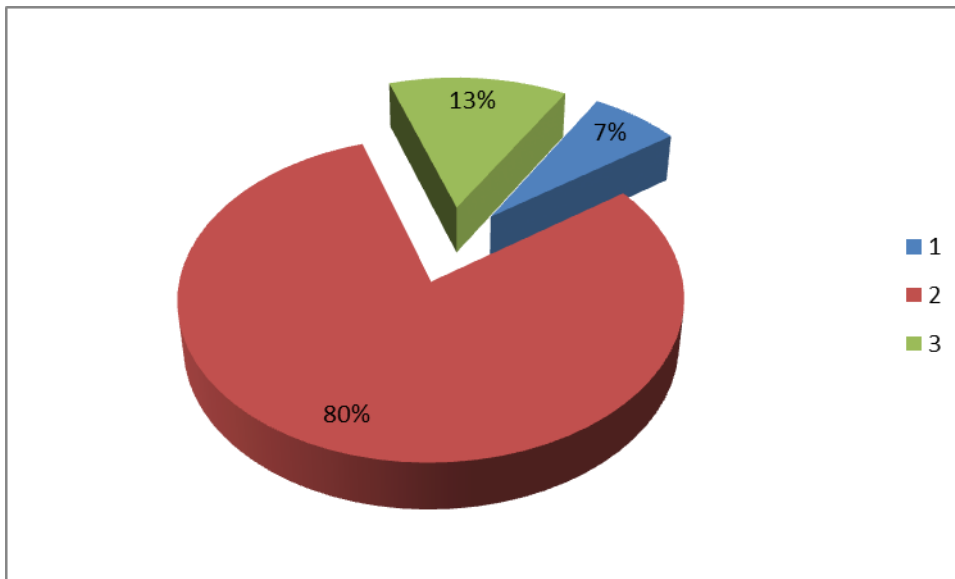
Obec, jiná právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba může požádat hasičský záchranný sbor kraje o vyjádření k účelnosti zřízení zařízení civilní ochrany. Hasičský záchranný sbor kraje zašle zřizovateli vyjádření do 30 dnů ode dne doručení žádosti a uvede v něm, pro jaký účel je vhodné zařízení civilní ochrany zřídit z hlediska potřeb zabezpečení úkolů vyplývajících z vnějšího havarijního plánu nebo havarijního plánu kraje a doporučí personální složení zařízení civilní ochrany.^[19]

Harmonogram realizace opatření ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, který je součástí Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, ukládá zřizovatelům složek IZS povinnost pokračovat ve vybavování a přípravě složek integrovaného záchranného systému, včetně zařízení civilní ochrany, k plnění úkolů ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech a krizových situacích.^[16]

4.8.2 Zřizování zařízení civilní ochrany ve vybraných obcích Kraje Vysočina

Při výzkumu uvedla zařízení CO pouze obec Humpolec. Podle paní Vacatové je zde zřízena Skupina humanitární pomoci určená pro zabezpečení nouzového přežití a organizování humanitární pomoci zejména při MU na dálnici D1. Po dalším upřesnění vyplynulo, že skupina je součástí jednotky SDH Humpolec a činnost zabezpečují členové sboru dobrovolných hasičů JPO III. Jak je zřejmé z grafu 4, žádná další oslovená obec Kraje Vysočina nezřídila, ani se nechystá zřídit žádné zařízení CO.

Graf 4: Poměr zřízených zařízení CO ve vybraných obcích Kraje Vysočina



1. Obce se zařízením CO
2. Obce bez zařízení CO
3. Neodpověděli

Zdroj: Vlastní výzkum

4.9 Evidence a kontrola staveb civilní ochrany

4.9.1 Evidence a kontrola staveb civilní ochrany dle platné legislativy

Stavebně technické požadavky na stavby civilní ochrany a stavby dotčené požadavky civilní ochrany zahrnují požadavky:

- a) na stálé úkryty,
- b) ochranné systémy podzemních dopravních staveb,
- c) stavby financované s využitím prostředků státního rozpočtu, stavby škol a školských zařízení, ubytovny a stavby pro poskytování zdravotní nebo sociální péče z hlediska jejich využitelnosti jako improvizované úkryty,
- d) stavby pro průmyslovou výrobu a skladování.^[19]

4.9.2 Evidence a kontrola staveb civilní ochrany ve vybraných obcích Kraje Vysočina

Jak již bylo výše uvedeno ve stati o ukrytí obyvatelstva, z výzkumu vyplynulo, že pouze tři z oslovených obcí Kraje Vysočina evidují na svém území nějaké stavby CO. Jedná se o stálé úkryty CO v obcích Jihlava, Třebíč a Žďár nad Sázavou. Kromě stálých úkrytů CO nikdo z dotazovaných nevedl žádné jiné stavby CO. Přesto se však v obcích mohou objevovat stavby dotčené požadavky CO. V souvislosti s nimi obecní úřady a také HZS Kraje Vysočina provádějí evidenci a kontrolu těchto staveb. Toto jim ukládá zákon č. 239/2000 Sb. o IZS.^[21]

4.10 Hospodaření s materiálem civilní ochrany

4.10.1 Hospodaření s materiálem civilní ochrany dle platné legislativy

Zákon č. 241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů říká, že obecní úřad obce s rozšířenou působností a určená obec v systému hospodářských opatření pro krizové stavy připravují a vyhláší regulační opatření a plní úkoly uložené jim krajským úřadem k zajištění nezbytných dodávek. Systém nouzového hospodářství zabezpečuje, aby nezbytné dodávky pro:

- a) uspokojení základních životních potřeb,
- b) podporu činnosti hasičských záchranných sborů a havarijních služeb,
- c) podporu výkonu státní správy

probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy.

Ústřední správní úřad a krajský úřad zpracují plány nezbytných dodávek, které obsahují seznam nezbytných dodávek a přehled jejich dostupných dodavatelů, kteří podnikají v jejich správních obvodech. Nezbytnou dodávku hradí její odběratel.

Zásoby pro humanitární pomoc jsou součástí systému nouzového hospodářství. Jsou vytvářeny Správou státních hmotných rezerv v systému státních hmotných rezerv. O vydání zásob pro humanitární pomoc rozhoduje předseda Správy státních hmotných rezerv na základě požadavku krajského úřadu, obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo určené obce. Za přidělení zásob pro humanitární pomoc fyzickým osobám vážně postiženým krizovou situací odpovídá krajský hejtman, starosta obce s rozšířenou působností nebo starosta určené obce, kterému byly zásoby pro humanitární pomoc poskytnuty. Vydané zásoby se neuhrazují ani nevracejí.^[23]

4.10.2 Hospodaření s materiálem CO ve vybraných obcích Kraje Vysočina

Podle informací zjištěných během výzkumu, ORP Kraje Vysočina nedisponují žádnými vlastními sklady s humanitární pomocí. Prostory pro skladování humanitární pomoci při mimořádné události jsou většinou zabezpečeny smluvně s právníckými osobami. Humanitární pomoc by se zde uskladnila po jejím dodání před přidělením.

Pouze v ORP Náměšť nad Oslavou se nachází sklad, který je částečně využíván pro uskladnění jodidových tablet.

Tato oblast bude ještě podrobněji rozebrána v kapitole, která se zabývá identifikací potřeb obyvatel postižených mimořádnými událostmi.

4.11 Zřizování a spravování jednotky sboru dobrovolných hasičů

4.11.1 Zřizování a spravování jednotek sboru dobrovolných hasičů dle platné legislativy

Významným nástrojem obce při provádění záchranných a likvidačních prací i při plnění úkolů ochrany obyvatelstva je jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, kterou obec zřizuje a spravuje na základě § 68 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Obec může zrušit jednotku sboru dobrovolných hasičů obce jen se souhlasem hasičského záchranného sboru kraje. Jednotky požární ochrany plní úkoly také na úseku ochrany obyvatelstva. Základní početní stav členů jednotky sboru dobrovolných hasičů obce se zvyšuje o potřebný počet členů, je-li tato jednotka současně zařízením civilní ochrany.^[15]

Zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce a zabezpečení její připravenosti k zásahu je z organizačního, materiálního i finančního hlediska v samostatné působnosti obcí. Obce v samostatné působnosti zřizují jednotky SDH obcí k hašení požárů a provádění záchranných prací při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a plnění dalších úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva (evakuace, varování, nouzové přežití obyvatelstva apod.).

Na činnost jednotek SDH obcí Ministerstvo vnitra poskytuje neinvestiční dotace ze státního rozpočtu v požární ochraně na výdaje jednotek SDH obcí, která je určena na zabezpečení akceschopnosti jednotek.

Doporučuje se, aby obec měla k dispozici skupinu předurčených osob pro poskytnutí osobní a věcné pomoci při plnění úkolů na úseku ochrany obyvatelstva v počtu vycházejícím z analýzy rizika na území obce, havarijního plánu kraje, vnějšího havarijního plánu, plošného pokrytí popřípadě krizového plánu kraje. Optimálním řešením pro obec je využít pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva právě jednotku SDH

obce, která má navýšen počet jejích členů tak, aby jednotka zvládala plnění i těchto úkolů. Většina úkolů uložených obci v § 29 zákona o požární ochraně souvisí se zajištěním akceschopnosti jednotky.^[17]

Plošným pokrytím území kraje Vysočina jednotkami požární ochrany rozumí rozmístění jednotek požární ochrany na území kraje Vysočina za účelem zajištění garantované pomoci občanům na území kraje v případě požárů a jiných mimořádných událostí jednotkami požární ochrany v souladu se zvláštními právními předpisy. Kategorie JPO vyjadřuje její předurčenost v systému plošného pokrytí pro požární zásah nebo záchranné práce na příslušném území ve smyslu zvláštního právního předpisu.^[10]

4.11.2 Zřizování a spravování jednotek sboru dobrovolných hasičů ve vybraných obcích Kraje Vysočina

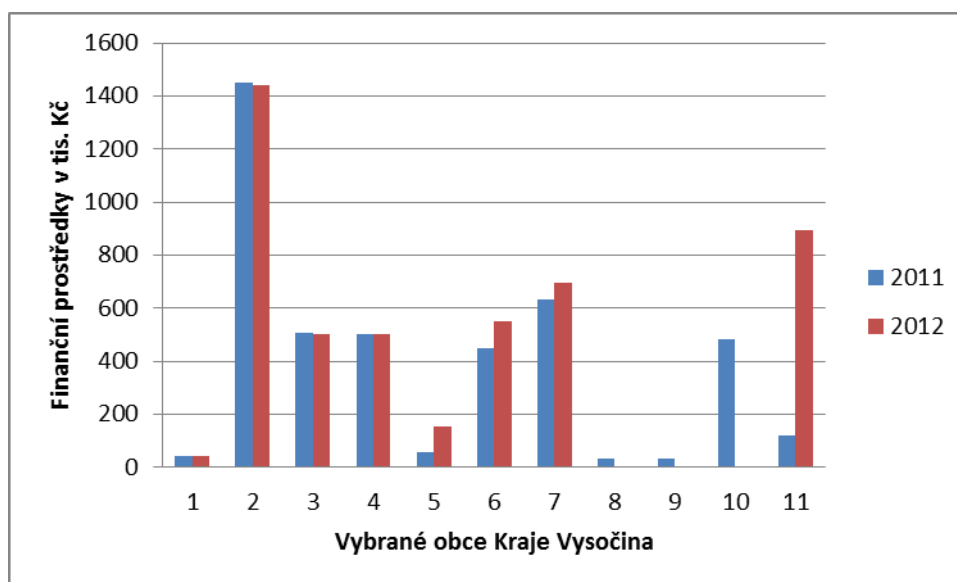
V roce 2009 na území kraje Vysočina bylo dislokováno 21 jednotek HZS KV (jednotky kategorie JPO I), 3 jednotky HZS podniku (JE Dukovany, Kronospan, Čepro Šlapanov), 16 jednotek SDH podniku a celkem 876 jednotek SDH obcí (z toho 10 jednotek v režimu JPO II a 113 jednotek JPO III). Dislokaci jednotek HZS Kraje Vysočina a jejich hasební obvody v roce 2009 zobrazuje příloha 3.^[5]

Zřizování a udržování provozuschopnosti jednotek SDH je z hlediska logistiky velice obsažné. Jedná se zde hlavně o samotné zřizování JPO, tzn. sepsání smluv o zřízení jednotek SDH a smluv s jednotlivými příslušníky jednotek SDH, ať už se jedná o smlouvy o uzavření pracovního poměru, dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce. Dále jsou zde prováděny logistické činnosti zejména ve vztahu k technickému vybavení jednotek hasičskou technikou, věcnými prostředky a ochrannými pomůckami. Sem patří zákaznický servis, analýza poptávky, logistická komunikace, vyřizování objednávek, pořizování a nákup, doprava, skladování, řízení stavu zásob, manipulace s materiálem, zpětná logistika, podpora servisu a náhradní díly a manipulace s vráceným zbožím. V neposlední řadě je tu také odborná příprava členů jednotek.

Bohužel zde chybí dostatek finančních prostředků, a tak se obce i samotné JPO SDH potýkají s nemalými problémy. Průměrný objem finančních prostředků vynaložených na zabezpečení akceschopnosti jednotky SDHO na území oslovených obcí v roce 2011

bylo 666 080 Kč a v roce 2012 to bude průměrně 769 777 Kč. Blíže je tato problematika zobrazena v grafu 5. Dále byl pořízen různý materiál. Na příklad ochranné pomůcky, holeňová obuv, zásahové obleky, zásahové rukavice, přilby včetně zátylníku, plovoucí čerpadlo, radiostanice a podobně. Pět obcí z oslovených patnácti, má podle jejich pracovníků jednotku vytipovanou pro ochranu obyvatelstva (náhrada za zařízení CO).

Graf 5: Objem finančních prostředků vynaložených na zabezpečení akceschopnosti jednotky SDHO na území vybraných obcí Kraje Vysočina



1. ORP Bystřice nad Perštejnem
 2. ORP Humpolec
 3. ORP Chotěboř
 4. ORP Jihlava
 5. ORP Náměšť nad Oslavou
 6. ORP Nové Město na Moravě
 7. ORP Pacov
 8. ORP Pelhřimov
 9. ORP Světlá nad Sázavou
 10. ORP Telč
 11. ORP Třebíč
 12. ORP Velké Meziříčí
 13. ORP Žďár nad Sázavou
- ORP Havlíčkův Brod a ORP Moravské Budějovice neodpověděli

Zdroj: Vlastní výzkum

Zastupitelstvem Kraje Vysočina byl dne 13. 12. 2011 schválen v rámci rozpočtu Kraje Vysočina na rok 2012 příspěvek na požární ochranu obcím kraje Vysočina a Krajské sdružení hasičů ČMS – Kraj Vysočina v celkové výši 6 000 000 Kč. Z této částky je určeno 1 680 000 Kč na příspěvek KSH Kraje Vysočina.

Zbývající část 4 320 000 Kč se rozděluje dle těchto zásad. Příspěvek na akceschopnost je poskytován obcím, na jednotky SDH obcí s územní působností a dále na jednotky SDH obcí s místní působností vybavené cisternovými automobilovými stříkačkami (CAS). Výše příspěvku dle jednotlivých kategorií jednotek PO obcí je uvedena v tabulce 4.^[11]

Tabulka 4: Výše příspěvku dle jednotlivých kategorií jednotek PO obcí v Kraji Vysočina

<i>Kategorie JPO</i>	<i>Působnost</i>	<i>Čas výjezdu</i>	<i>Počet JPO</i>	<i>Dílčí příspěvek v Kč</i>	<i>Kategorie celkem v Kč</i>
JPO II	územní	do 5 min.	10	60 000	600 000
JPO II*), JPO III	územní	do 10 min.	111	28 000	3 108 000
JPO V(s) CAS)	místní	do 10 min.	34	14 000	476 000

*)JPO II vyjíždí v režimu JPO III

Zdroj: Zásady Zastupitelstva Kraje Vysočina pro poskytování dotací obcím Kraje Vysočina na akceschopnost Jednotek požární ochrany obcí v roce 2012

Celková suma na akceschopnost činí 4 184 000 Kč. Z celkové částky příspěvku na akceschopnost se nejdéle do konce měsíce září 2012 ponechává rezerva ve výši 136 000 Kč.^[11]

4.12 Finanční zabezpečení ochrany obyvatelstva

4.12.1 Finanční zabezpečení ochrany obyvatelstva dle platné legislativy

Rozpočet obce je finanční plán, jímž se řídí její hospodaření. Je sestavován pouze na období jednoho kalendářního roku v návaznosti na rozpočtový výhled, dále na základě údajů z rozpisu státního rozpočtu na příslušný rok a v návaznosti na jiné veřejné rozpočty, k nimž má obec finanční vztah. Rozpočet je schvalován zastupitelstvem obce, a to v různých podobách členění:

- a) pouze na paragrafy (odvětvové třídění);
- b) příjmů dle položek (druhové třídění) a výdajů dle paragrafů;
- c) příjmů i výdajů dle položek a paragrafů apod.

Ochrana obyvatelstva zahrnuje:

- činnost orgánů a složek při zabezpečování úkolů civilní ochrany související s výstavbou a přípravou personálu zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity, přípravě obyvatelstva, včetně zabezpečení didaktických pomůcek pro základní a střední školy;
- pořízení, výstavbu, provoz, údržbu a opravy prvků jednotného systému varování a vyrozumění (informování);
- činnost související s hospodařením se speciálním materiálem civilní ochrany, s krytovým fondem a ochrannými systémy dopravních staveb a dalšími ochrannými opatřeními;
- evakuaci obyvatelstva;
- náhradní a nouzové ubytování;
- zásobováním pitnou vodou, potravinami;
- a další nezbytné prostředky k přežití obyvatelstva.

Používá se pro přípravu na krizové situace.

Činnost orgánů krizového řízení na územní úrovni a dalších územních správních úřadů v oblasti krizového řízení zahrnuje:

- zabezpečení řídicích činností zaměřených na analýzu a vyhodnocení ohrožení;

- plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizových situací, včetně zabezpečení připravenosti k obraně státu.

Používá se pro řešení krizové situace.

Ostatní správa v oblasti krizového řízení zahrnuje:

- činnost související s výdaji na pracoviště krizového řízení (především ORP), jejich zřizování a technické vybavování;
- zajištění komunikačních prostředků;
- výdaje na informační podporu krizového řízení;
- odbornou podporu pro kraje;
- přípravu orgánů krizového řízení;
- základní vzdělání;
- získávání a zvyšování kvalifikace a odborné způsobilosti;
- ostatní výdaje na zvládnutí krizových situací.

Malá obec využije spíše sporadicky (týká se především ORP).

Záležitosti krizového řízení jinde nezařazené. Zahrnuje činnosti, které se nedají zařadit do výše uvedených paragrafů.^[8]

Náklady vynaložené na provedení krizových opatření stanovených obcí uhrazuje obec z obecního rozpočtu. Zákon 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů v §25 popisuje finanční zabezpečení krizových opatření na běžný rozpočtový rok. To se provádí podle zvláštního právního předpisu. Za tímto účelem ministerstva a jiné ústřední správní úřady v rozpočtu své kapitoly a kraje a obce ve svých rozpočtech na příslušný rok vyčleňují objem finančních prostředků potřebný k zajištění přípravy na krizové situace; kraje a obce dále ve svém rozpočtu na příslušný rok vyčleňují účelovou rezervu finančních prostředků na řešení krizových situací a odstraňování jejich následků.

Fyzickým osobám a obcím, které se při krizové situaci z důvodu havárie, nebo živelní pohromy přechodně ocitly v mimořádně obtížných poměrech, lze poskytnout na základě § 37 tohoto zákona státní podporu. Státní podpora může být poskytována ze státního rozpočtu ve formě jednorázových peněžitých dávek fyzickým osobám, nebo jinou mimořádnou formou finanční pomoci fyzickým osobám a obcím. Státní podpora

může být poskytována i formou hmotné pomoci podle zvláštního právního předpisu. Při poskytování jednorázových peněžitých dávek fyzickým osobám se postupuje podle zvláštních právních předpisů. Jednorázové peněžité dávky fyzickým osobám vyplácejí místně příslušné pověřené obecní úřady podle zvláštních právních předpisů z neinvestiční účelové dotace na sociální dávky, kterou obdrží v rámci souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí na příslušný rozpočtový rok.^[22]

Finanční zabezpečení je pokryto z příspěvku státu na výkon státní správy v přenesené působnosti v souladu s § 7 a 9 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Dále mohou být využity možnosti krajů pro zabezpečení jednotlivých úkolů dotacemi do rozpočtů obcí podle § 10 tohoto zákona.^[24] Chce-li obec dosáhnout vyšší úrovně připravenosti na řešení mimořádných událostí a krizových situací, musí využít vlastních zdrojů.^[4]

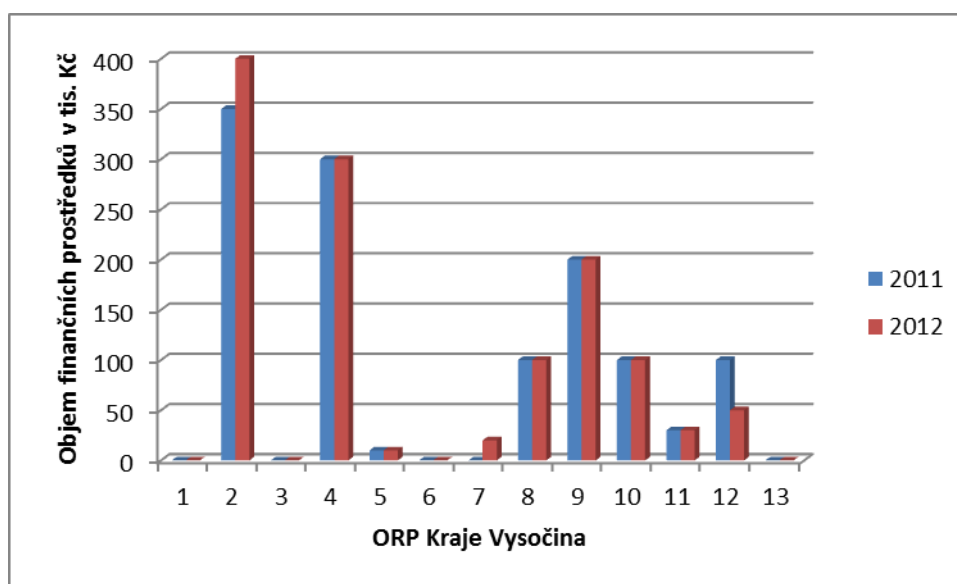
Jednou z možností finančního zajištění krizového řízení, tj. prevence i přípravy, je využití prostředků programového financování. Tato kategorie veřejných financí je podle rozpočtových pravidel charakterizovaná jako soubor podmínek (věcných, časových a finančních) pro pořízení nebo technické zhodnocení majetku, jeho údržbu a opravy.^[20]

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 ukládá v harmonogramu realizace opatření ochrany obyvatelstva Ministrovi vnitra v součinnosti Ministerstvem zdravotnictví a ostatními dotčenými ústředními správními úřady a kraji, zapojit se do projektů spojených s ochranou obyvatelstva a zajišťovat finanční prostředky z fondů Evropské unie k jejich realizaci.^[16]

4.12.2 Finanční zabezpečení ochrany obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina

Průměrná výše finančních prostředků potřebných k zajištění přípravy na krizové situace vyčleňovaných oslovenými obcemi ve svém rozpočtu v roce 2011 byla 148 750 Kč a v roce 2012 to bude 134 444 Kč. Čtyři zaměstnanci obecních úřadů ORP uvedli, že tyto finanční prostředky nevyčleňují. Blíže v grafu 6.

Graf 6: Výše finančních prostředků vyčleňovaných oslovenými obcemi k zajištění přípravy na krizové situace

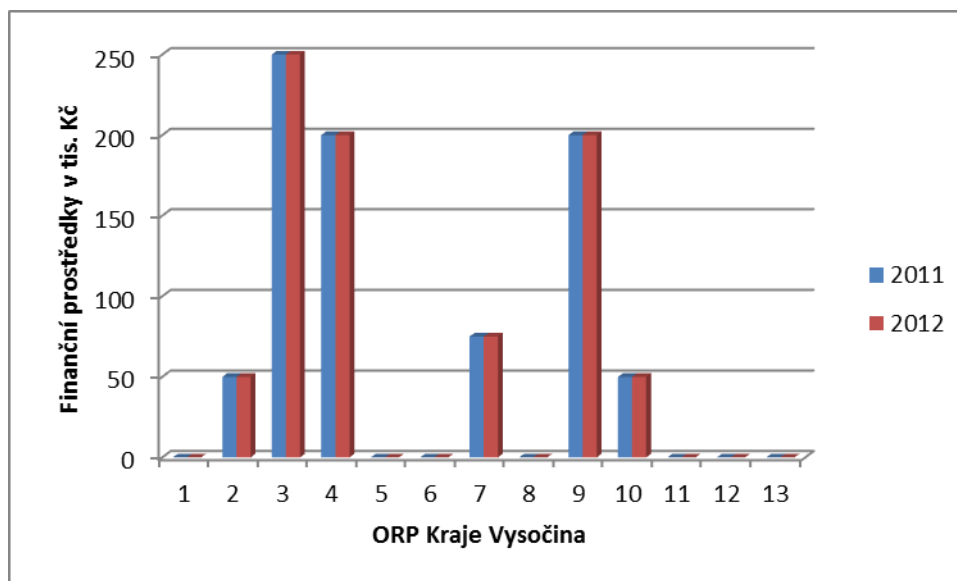


1. ORP Bystřice nad Perštejnem
 2. ORP Humpolec
 3. ORP Chotěboř
 4. ORP Jihlava
 5. ORP Náměšť nad Oslavou
 6. ORP Nové Město na Moravě
 7. ORP Pacov
 8. ORP Pelhřimov
 9. ORP Světlá nad Sázavou
 10. ORP Telč
 11. ORP Třebíč
 12. ORP Velké Meziříčí
 13. ORP Žďár nad Sázavou
- ORP Havlíčkův Brod a ORP Moravské Budějovice neodpověděli

Zdroj: Vlastní výzkum

Průměrná výše finančních prostředků vyčleňovaných těmito obcemi na účelovou rezervu pro řešení krizových situací a odstraňování jejich následků byla 139 285 Kč v roce 2011 a v roce 2012 to je stejná částka. Šest oslovených obcí tuto rezervu nevyčleňuje. Toto zobrazuje graf 7.

Graf 7: Výše finančních prostředků vyčleňovaných vybranými obcemi na účelovou rezervu pro řešení krizových situací a odstraňování jejich následků



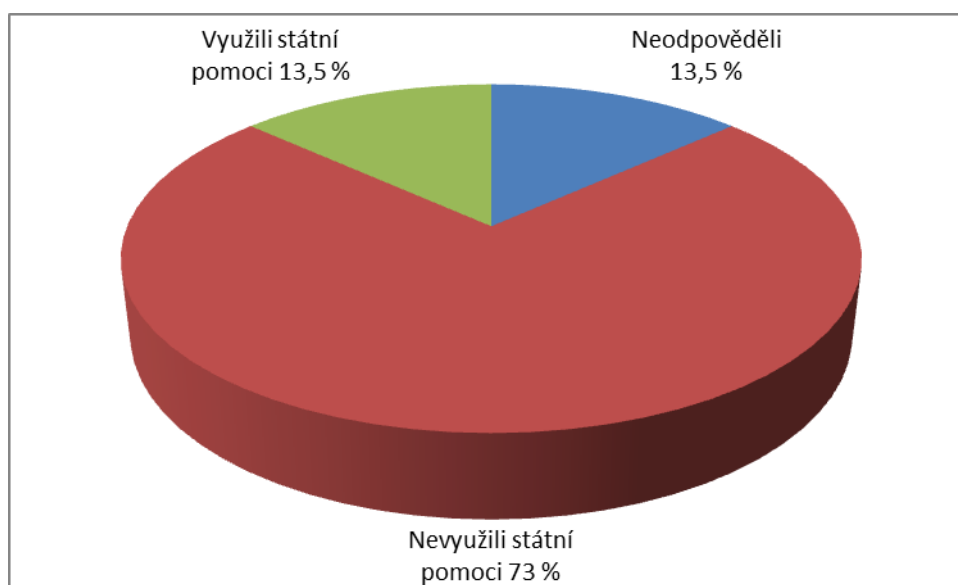
1. ORP Bystřice nad Perštejnem
 2. ORP Humpolec
 3. ORP Chotěboř
 4. ORP Jihlava
 5. ORP Náměšř nad Oslavou
 6. ORP Nové Město na Moravě
 7. ORP Pacov
 8. ORP Pelhřimov
 9. ORP Světlá nad Sázavou
 10. ORP Telč
 11. ORP Třebíč
 12. ORP Velké Meziříčí
 13. ORP Žďár nad Sázavou
- ORP Havlíčkův Brod a ORP Moravské Budějovice neodpověděli

Zdroj: Vlastní výzkum

Dva obecní úřady ORP Kraje Vysočina využili státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou na základě zákona č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelnou nebo jinou pohromou.

Jednalo se o ORP Žďár nad Sázavou, která využila státní pomoc při přetížení střech sněhem v roce 2006 a ORP Bystřice nad Pernštejnem získala státní pomoc 4 000 000 Kč na protipovodňové stavby po povodních v roce 2010. Využití státní pomoci je vidět v grafu 8.

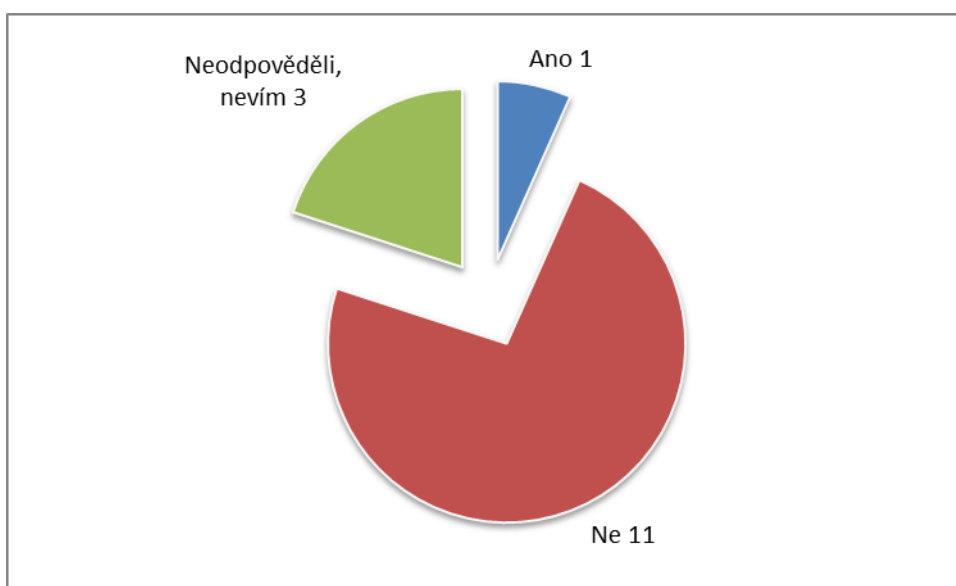
Graf 8: Využití státní pomoci při obnově území



Zdroj: Vlastní výzkum

Bylo osloveno patnáct pracovníků jednotlivých ORP, kteří se zabývají ochranou obyvatelstva a krizovým řízením. Z toho jedenáct uvedlo, že finanční zabezpečení přípravy na mimořádné události, odstraňování následků krizových situací a na ochranu obyvatelstva formou grantů, dotací a transferů, je nedostatečné. Jako dostatečné ho označil pouze pracovník z ORP Žďár nad Sázavou. Poměr těchto odpovědí zobrazuje graf 9.

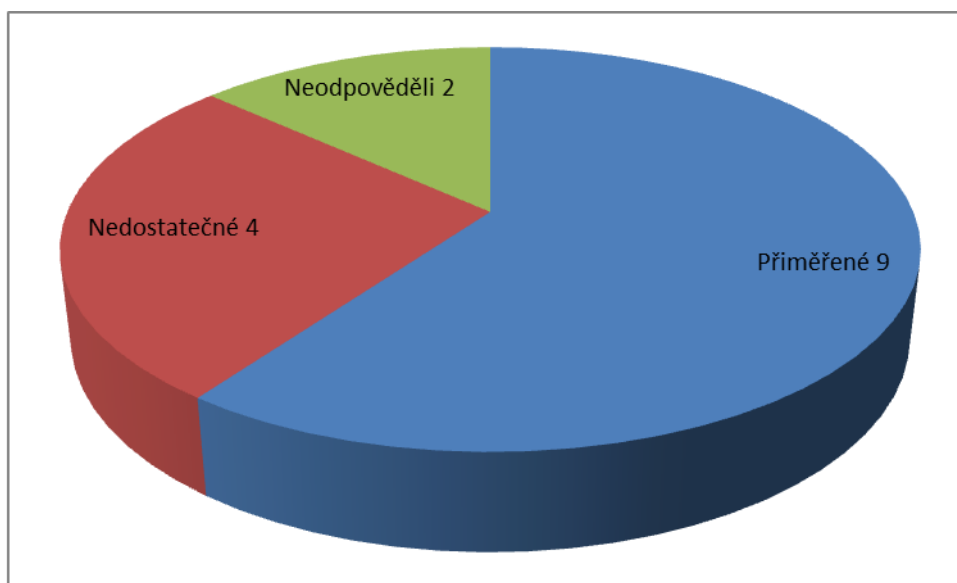
Graf 9: Finanční zabezpečení přípravy na mimořádné události, odstraňování následků krizových situací a na ochranu obyvatelstva dostatečně pokryto granty, dotacemi apod.



Zdroj: Vlastní výzkum

Zajímavé byly odpovědi na otázku: „Jak hodnotíte Vaše možnosti a pravomoci ve vztahu k logistice zaměřené na ochranu obyvatelstva, například zajišťování materiálu civilní ochrany, finančních prostředků a podobně?“. Devět dotázaných odpovědělo, že je hodnotí jako přiměřené. Čtyři dotázaní vidí své možnosti a pravomoci jako nedostatečné. Poměr odpovědí je znázorněn v grafu 10.

Graf 10: Hodnocení možností a pravomocí ve vztahu k logistice zaměřené na ochranu obyvatelstva



Zdroj: Vlastní výzkum

4.13 Identifikace potřeb obyvatel postižených mimořádnými událostmi

Starostovi obce zákon ukládá organizovat činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce. Souběžně s evakuací a v souladu s plány, uzavřenými dohodami a smlouvami zabezpečuje obecní úřad a starosta obce nouzové přežití obyvatel (nouzové ubytování, nouzové zásobování základními potravinami a vodou, nouzové dávky energií, nouzové základní služby obyvatelstvu a plnění základních hygienických norem). U hasičských záchranných sborů jsou vytvářeny soupravy materiálu nouzového přežití, které jsou určeny k zabezpečení nouzového ubytování, stravování, případně ošacení evakuovaných osob. Tyto jsou dostupné na vyžádání prostřednictvím hasičských záchranných sborů krajů. Humanitární pomoc, dle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, zabezpečuje vláda prostřednictvím Správy státních hmotných rezerv. Ta vytváří zásoby (spací pytle a deky, potravinový a hygienický balíček), které je schopna na základě žádosti poskytnout při řešení krizových stavů. Humanitární pomoc jsou dále schopny poskytovat nevládní a církevní organizace, právnické osoby, jednotlivci; obsahem humanitární pomoci je především materiální, finanční, poradenská, duchovní a psychologická pomoc poskytovaná dobrovolně prostřednictvím těchto organizací a jednotlivci.^[15]

Pro nouzové přežití v Kraji Vysočina lze použít i zásoby materiálu pro nouzové přežití, který je uložen ve skladech Základny logistiky Olomouc. Požádat o souhlas k použití zásob NPO ze skladů ZL Olomouc je oprávněn ředitel HZS Kraje Vysočina. V případě nebezpečí z prodlení může o použití požádat řídicí důstojník ve službě, který neprodleně informuje o svém rozhodnutí ředitele HZS kraje. Požadavek k použití zásob NPO musí být neprodleně doručen na MV-GŘ HZS ČR v písemné formě s podpisem oprávněného funkcionáře. V požadavku k použití zásob NPO se uvede druh a množství požadovaných zásob, místo jejich uložení a způsob uvedení do původního stavu. Fyzické převzetí materiálu může provést pouze příslušník HZS kraje na základě písemného pověření ředitele HZS kraje nebo řídicího důstojníka HZS kraje ve službě. Stejným způsobem lze využít pro řešení mimořádných událostí a krizových stavů i materiál pohotovostních zásob Správy státních hmotných rezerv a zásob pro

záchranné, likvidační a obnovovací práce, které jsou uloženy ve skladech Základny logistiky Olomouc.^[6]

HZS Kraje Vysočina má předurčené jednotky SDH pro:

- Poskytnutí humanitární pomoci při hromadné havárii na D1 (Herálec, Štoky, Větrný Jeníkov, Kamenice u Jihlavy, Luka nad Jihlavou, Humpolec, Želiv, Měřín, Tasíc, Velká Bíteš, Velké Meziříčí). JPO jsou vybaveny materiálem NP pro 20 osob
- Výdej ze skladu humanitární pomoci (Kamenice nad Lipou)
- Obsluhu kontejneru NP (Polná)
- Výstavbu materiální základny humanitární pomoci (Přibyslav, Brtnice, Těmice, Jaroměřice nad Rokytnou, Žďár nad Sázavou)^[6]

Materiální základna humanitární pomoci je zařízení vytvářené za účelem zabezpečení základních životních potřeb (ubytování, ošacení, stravování, osobní hygiena, zdravotní a psychosociální pomoc) postiženému (evakuovanému) obyvatelstvu. Jedná se o stanové městečko s ubytovací kapacitou až 150 osob. MZHP předurčená pro Kraj Vysočina je dislokovaná v Hluboké nad Vltavou (sklad ZL Olomouc). O vybudování MZHP rozhoduje generální ředitel HZS ČR nebo řídící důstojník generálního ředitelství HZS ČR. Vybudování MZHP se vyžaduje na OPIS GŘ HZS ČR přes KOPIS. K vybudování, zabezpečení provozu a k likvidaci MZHP je třeba vyčlenit personál, zpravidla z řad příslušníků a občanských zaměstnanců HZS kraje, ZL Olomouc nebo Záchranného útvaru HZS ČR - Hlučín, členů jednotky SDH obce, zaměstnanců žadatele nebo členů humanitárních organizací a občanských sdružení. V případě, že je vyhlášen krizový stav, lze rovněž využít dobrovolné pomoci právnických a fyzických osob, které se přihlásily na výzvu starosty obce. Doporučený počet osob pro vybudování základny je 40 osob.^[6]

Materiál nouzového přežití

Souprava pro okamžité použití je uložena ve skladech HZS v obcích: Bystřice, Havlíčkův Brod, Humpolec, Chotěboř, Jihlava, Třešť, Polná, Kamenice nad Lipou, Moravské Budějovice, Jemnice, Náměšť Nad Oslavou, Pacov, Pelhřimov, Světlá nad

Sázavou, Ledec nad Sázavou, Telč, Třebíč, Hrotovice, Velká Bíteš, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou.

Souprava pro následné použití je uložena ve skladech HZS v obcích: Havlíčkův Brod, Jihlava, Kamenice nad Lipou, Třebíč, Žďár nad Sázavou.

Soubor materiálu pro nouzové přežití obyvatelstva je uložen ve skladech GR HZS: Drahanovice, Hluboká nad Vltavou, Kamenice, Skuteč, Vlastislav. Zde je uložen i soubor materiálu pro záchranné a likvidační práce.

Složení soupravy pro okamžité použití uvádím na příkladu skladu HZS Jihlava: přikrývka, oděv (montérky), tílko, trenýrky, košile, ponožky letní/zimní, jednorázový kelímek na horký nápoj, termos 20 litrů, naběračka, pytel transportní, kecky.

Souprava pro následné použití ve skladu HZS Jihlava obsahuje: Stan, lehátko, lůžko polní, přikrývka, spací pytel, vložka do spacího pytle, prostěradlo, tílko, tričko krátký rukáv, trenýrky, košile, kalhoty (montérky), komplet teplákový, šle, boty vzor 60, kecky, blůza vzor 60, vložka do blůzy, kalhoty vzor 60, vložka do kalhot, kabát vzor 60, kapuce vzor 60, kukla kombinovaná, rukavice pletené, svetr, ušanka plyšová, pláštěnka, ponožky letní, ponožky zimní, dětská kombinéza+ ponožky, souprava tepláková dětská, kapesník, ručník, utěrka, mýdlo, vařič na ohřev potravin, nádoba na ohřev potravin 5 litrů, naběračka, kelímek na pití, otvírák na konzervy, třídílné jídelní nádobí, lžice jídelní, kempinková souprava (nůž, otvírák, prkénko, vidlička), termos s kohoutem 20 litrů, termos s kohoutem 25 litrů, umyvadlo smaltované, konev na vodu 25 litrů, barel z UH, nosítka zdravotnická, krumpáč s násadou, lopata s násadou, sekera s násadou, pila oblouková, pytel z PVC, pytel na výstroj.^[6]

Soubor materiálu pro nouzové přežití obyvatelstva uložený ve skladech GR HZS obsahuje: elektrocentrála, krumpáč, kanystr na PHM 20 l kovový, spací pytel vz.67, přikrývka vlněná, karimatka, lehátko nafukovací na spaní, komplet teplákový, mýdlo hotelové, papír toaletní role, plachta-celta stanová, termos varný elektrický 10 l, polní kuchyň PK-26H, polní kuchyňka PK-12, zásobník na vodu 800 l, termos, souprava hospodářské výdejny typ A, souprava hospodářské výdejny typ B, příbor jídelní kompletní jednorázový, lžice jídelní hliníková, otvírač konzerv a lahví PERFEX, vak na vodu 20 l – PVC, hrnec na polévku elektrický 10 l, konvice elektrická varná, trouba

mikrovlňná, zařízení výčepní přenosné, brašna zdravotnická, souprava MKS, nosítka zdravotnická skládací, čerpadlo kalové ponorné 220 V, agregát teplovzdušný, rozvaděč staveništní elektrický, věšák stojanový dřevěný, židle skládací kovová, židle plastová, set pivní kovový (2 lavice + stůl), lehátko skládací (plní lůžko), chladnička, kamínka polní, přímotop mobilní, svítidlo, balón osvětlovací, popelník stojanový kovový, stojan na pytle s víkem, zařízení WC, stůl zahradní plastový, palice na kámen do 5 kg, lopata hliníková s násadou, koště rýžové, šňůra prodlužovací, kabel prodlužovací, zásuvka rozbočovací, rozdvójka na 220 V, stan turistický, stan zahradní 5x10 m, stan S-65 6x9, stan S-65 6x6, umývárna polní souprava, nafukovací komplet s příslušenstvím souprava, souprava výstroje pro jednotlivce.^[6]

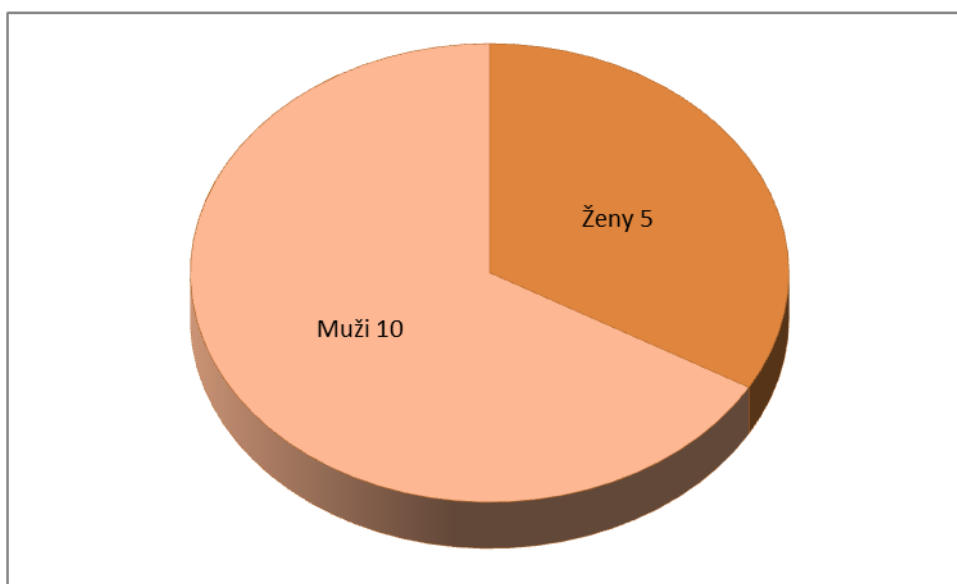
Soubor materiálu pro záchranné a likvidační práce obsahuje uložený ve skladech GŘ HZS: člun gumový nafukovací, pila motorová rozbrušovací, pila motorová řetězová, stěna protipovodňová pryžová, krumpáč, pytel povodňový PE, pytel dvoukomorový povodňový PE, plnička pro plnění pytlů, kombinéza chemická jednorázová MICROGARD 2500 PLUS, kombinéza ochranná protichemická TYCHEM F, oblek ochranný protichemický speciální SOO – CO, oblek ochranný protichemický (sunit), vana dezinfekční, rohož dezinfekční průjezdová, rozsýpačka na chlorové vápno, čistič vysokotlaký, čerpadlo sudové, zvedák hřebenový 10 t, nůžky pákové ruční, svářečka transformátorová, sada havarijní mobilní, sud na nebezpečné látky, obal na sud na nebezpečné látky, kanystr na PHM 20 l kovový, kanystr na PHM 5 l kovový, filtr protiprachový 91 P3, polomaska filtrační proti částicím, přilba ochranná pro řemeslníky, respirátor, rukavice pracovní, rukavice pracovní gumové, pytel papírový, sáček igelitový, pytel igelitový silný, sada identifikace-obálka k uložení cennosti, plachta ochranná PVC, vesta CO, vak na vodu 20L PVC, rukavice vyšetřovací latexové, fólie izotermická MEANDER, nosítka transportní, čerpadlo plovoucí motorové, čerpadlo kalové, lávka záchranná nafukovací, žebřík hliníkový nastavovací čtyřdílný, nádrž požární laminátová mobilní (bazén), přechodka B/C, proudnice požární, hadice požární 20 m, lampa petrolejová větruvzdorná, vědro, vozík manipulační dvoukolový, žebřík dřevěný, žebřík hliníkový víceúčelový vícedílný, kontejner velkoobjemový, kolečko stavební, motykosekera hasičská, rozstřikovač zahradní zádový, palice do 5 kg, lopata,

rýč polní s násadou, hrábě s násadou kovové, sochor ocelový 12 kg, smeták na holi, koště rýžové, sekera dřevorubecká, prostředek dezinfekční, hadr na podlahu, skoba kovová, kleště na sběr odpadu (délka 80 cm), vysoušeč vzduchu teplovzdušný, vysoušeč vzduchu kondenzační.^[6]

5 DISKUSE

Problematiku logistiky se zaměřením na ochranu obyvatelstva jsem konzultoval s odborníky, kteří se u jednotlivých ORP Kraje Vysočina zabývají ochranou obyvatelstva a krizovým řízením. Poměr mužů a žen zabezpečujících OO v jednotlivých ORP Kraje Vysočina je vidět v grafu 11.

Graf 11: Poměr mužů a žen zabývajících se OO a krizovým řízením v ORP Kraje Vysočina



Zdroj: Vlastní výzkum

Věkové rozmezí těchto pracovníků a dobu jejich působení v ochraně obyvatelstva a krizovém řízení zobrazují tabulky 5 a 6.

Tabulka 5: Věkové kategorie pracovníků v OO

Věk	Počet pracovníků
18 -30 let	0
31 -40 let	1
41 -50 let	4
50 a více let	8

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 6: Doba působení zaměstnanců obecních úřadů ORP v OO a v krizovém řízení

Doba působení	Počet pracovníků
Méně než 1 rok	0
1 rok až 5 let	2
6 až 10 let	3
11 až 20 let	6
Více než 20 let	2

Zdroj: Vlastní výzkum

Komunikace probíhala formou osobního pohovoru, prostřednictvím telefonních hovorů, e-mailové pošty a v neposlední řadě formou dotazníků. Nejdříve jsem se dotazovaným rozhodl položit otázku: „*Jaké logistické činnosti provádíte v souvislosti s ochranou obyvatelstva?*“. Dostalo se mi různých odpovědí. Nejčastější z nich však zněla, že „*všechny potřebné informace jsou k nalezení na webových stránkách obce*“. Na těchto stránkách se však nacházejí informace týkající se ochrany obyvatelstva obecně. Většinou jde o stručné návody pro občany obcí, jak se zachovat při různých MU, o způsobu varování obyvatelstva, jeho ukrytí, evakuaci a způsobech improvizované ochrany. Umístování těchto informací na webové stránky obcí je sice

samo o sobě logistickou činností, ale žádné další informace o logistice v ochraně obyvatelstva tyto zdroje neobsahují.

S některými pracovníky ORP jsme tuto problematiku rozebrali osobně a došli jsme ke společnému závěru, že velkou část logistických činností v ochraně obyvatelstva přebírá na základě příslušných zákonů HZS Kraje Vysočina. Většina z oslovených považuje za svou stěžejní logistickou činnost získávání informací pro tvorbu Krizového plánu kraje a poskytování těchto informací orgánům krizového řízení HZS kraje. Neméně důležitým bodem je zřizování a zabezpečení akceschopnosti jednotek SDHO.

Další otázky týkající se logistiky zaměřené na OO jsem pro přehlednost a pro usnadnění komunikace s odborníky na OO uvedl do dotazníku, na který odpovědělo třináct z patnácti oslovených zaměstnanců ORP Kraje Vysočina.

V některých oborech ochrany obyvatelstva zajišťuje většinu logistických činností na základě příslušných zákonů HZS Kraje. Jsou to zejména varování a poskytování tísňových informací, ověřování systému varování, rozhodování o umístění a povolování staveb, změnách staveb a změnách v užívání staveb, odstraňování staveb a při rozhodování o povolení a odstraňování terénních úprav a zařízení z hlediska ochrany obyvatelstva.

Nouzové přežití obyvatelstva je zajišťováno především výběrem vhodných míst nouzového ubytování, zajištěním nouzového zásobování pitnou vodou a jídlem, elektrickou energií, plynem atd. Tyto informace slouží jako podklad k tvorbě plánu nouzového přežití.

Manipulace s materiálem humanitární pomoci je zajišťována za pomoci JPO SDH, z nichž jsou některé předurčeny k poskytnutí humanitární pomoci při hromadné havárii na D1, k výdeji ze skladu humanitární pomoci, k obsluze kontejneru NP a k výstavbě materiální základny humanitární pomoci.

Dalším úkolem ochrany obyvatelstva, při kterém je zapotřebí celá škála logistických činností je zřizování a udržování provozuschopnosti JPO SDH. Tyto činnosti lze považovat ve vztahu k OO jednotlivých obcí Kraje Vysočina za jedny z nejdůležitějších. Zvláště z toho důvodu, že tyto jednotky plní celou řadu úkolů OO a v posledních letech se ukazuje jejich potřebnost zejména při živelních katastrofách.

Bohužel zde chybí dostatek finančních prostředků, a tak se JPO SDH potýkají s problémy.

Obecně lze říci, že logistická činnost ORP Kraje Vysočina spočívá především v zákaznickém servisu, analýzách poptávky, plánování a v logistické komunikaci. V praxi to znamená hlavně poskytování součinnosti HZS Kraje Vysočina, který na základě dodaných informací zpracovává Krizový plán Kraje Vysočina. Důležitou součástí tohoto plánování je i poskytování informací pro tvorbu Plánu nezbytných dodávek, který mohou ORP následně využívat při řešení mimořádných událostí. Dále ORP zřizují pracoviště krizového řízení.

Ostatní logistické činnosti, jako je například balení, doprava, manipulace s materiálem, zpětná logistika, podpora servisu a manipulace s vráceným zbožím, jsou u jednotlivých ORP Kraje Vysočina prováděny pouze jako doplňkové a jsou využívány velice sporadicky. Tyto obory logistiky přicházejí na řadu většinou až s nastalou, nebo hrozící MU, neboť obce samotné většinou neskladují žádný materiál, související s OO.

Z konzultací a vyplněných dotazníků vyplynulo, že zásadním problémem ochrany obyvatelstva a na ní navazujících logistických činností v ORP Kraje Vysočina je finanční zabezpečení ochrany obyvatelstva. Jedenáct z patnácti dotazovaných si myslí, že finanční zabezpečení přípravy na mimořádné události, odstraňování následků krizových situací a na ochranu obyvatelstva pro obce s rozšířenou působností není dostatečně pokryto granty, dotacemi a transfery. Pověřeni pracovníci ORP Světlá nad Sázavou, ORP Nové Město na Moravě a ORP Náměšť nad Oslavou na otázku: „*Jak hodnotíte Vaše možnosti a pravomoci ve vztahu k logistice zaměřené na ochranu obyvatelstva (zajišťování materiálu civilní ochrany, finančních prostředků a podobně)?*“ uvedli, že v oblasti ochrany obyvatelstva chybí dostatek financí. Od toho se samozřejmě odvíjejí i možnosti logistických činností v OO. Některé z nich, například zřizování zařízení CO, jsou z tohoto důvodu v ORP Kraje Vysočina zcela opomíjeny. Patří sem i udržování stálých úkrytů, které jsou právě z důvodu nedostatku financí obcemi opouštěny, nebo využívány ke zcela jiným účelům.

Podle pana Zdeňka Bláhy, z ORP Telč „*je třeba zjednodušení systému vyžadování a získávání materiálních a finančních prostředků*“.

Dalším zajímavý názor uvedl Ing. Pavel Morava, zaměstnanec ORP Bystřice nad Pernštejnem, který vidí problém v komunikaci s HZS. Doslova uvedl: „*Změnil bych přístup HZS (jakéhokoliv stupně).*“ Problém vidí také v příliš vysokém počtu členů HZS v důstojnických hodnostech, kteří podle něj pouze odebírají finanční prostředky využitelné na hasičskou techniku a na hasiče v základních funkcích, aniž by odváděli nějakou „smysluplnou činnost“.

Dalším bodem výzkumu byla identifikace potřeb obyvatel postižených mimořádnými událostmi a doporučení případných změn. Z hlediska zajištění materiálem nouzového přežití, který je skladován u vybraných HZS lze říci, že pro obyvatele postižené MU je připraveno tohoto materiálu dostatečné množství. Připravený sortiment je podle mého názoru schopen zajistit nouzové přežití obyvatelstva v krizových situacích na vysoké úrovni a z hlediska jeho složení mu nelze naprosto nic vytknout. Jediným problémem, který může v tomto směru nastat je doba, za kterou se tento potřebný materiál dostane k postiženému obyvatelstvu. Zde přicházejí opět na řadu logistické činnosti, jejich provázanost a stupeň zvládnutí jednotlivými ORP Kraje Vysočina.

Vzhledem k tomu, že v Kraji Vysočina v posledních letech nenastala žádná závažnější MU, nemohu posoudit, jakým způsobem probíhá přidělování tohoto materiálu. Účastnil jsem se však záchranných a hlavně likvidačních prací po povodních v roce 2010 v obci Chrastava. Na postižené místo jsem byl nasazen jako příslušník AČR až ve třetím týdnu po povodni, kdy nastal problém s přidělování tohoto materiálu. Někteří spoluobčané totiž zřejmě nechápou účel materiálu pro nouzové přežití. Tak se stalo, že v jedné polovině obce, která byla zasažena povodní, probíhalo odklizení následků a v druhé polovině, povodní nedotčené, se na balkonech panelákových bytů začal tento materiál hromadit. Jednalo se zejména o kolečka, lopaty, košťata a podobně.

Humanitární pomoc zabezpečovaná prostřednictvím SSHR, včetně potravinových a hygienických balíčků je dle mého úsudku také plně dostačující. Tohoto materiálu se týká má další zkušenost s chováním některých lidí při povodních v obci Chrastava. Jednalo se o pokus některých obchodníků prodávat balenou vodu z humanitární pomoci.

Tento pokus byl však záhy odhalen a dalším podobným případům bylo zamezeno dohledem nad maximálním množstvím odebrané vody.

Součástí potřeb obyvatel postižených MU je také poradenská, duchovní a psychologická pomoc. Ta je v Kraji Vysočina zabezpečována prostřednictvím různých nevládních a církevních organizací, které jsou připraveny tuto pomoc poskytnout. Tato oblast je také dobře zabezpečena a naplánována. Myslím si, že pokud bude mít postižený občan o tyto služby zájem, tak se mu dostanou.

6 ZÁVĚR

Hlavním cílem mé práce bylo zjištění aktuálního stavu logistického zabezpečení ochrany obyvatelstva v ORP Kraje Vysočina. První část výzkumu spočívala především ve shromáždění dostatečného množství informací o dané problematice a dále ve sběru informací od konkrétních pracovníků, zabývajících se OO u jednotlivých ORP Kraje Vysočina. Tato data byla následně použita pro analýzu problémů v logistice těchto ORP.

Tímto způsobem bylo zjištěno, že zásadním faktorem, který v současné době ovlivňuje organizování ochrany obyvatelstva je finanční stránka. Při současném trendu úspor finančních prostředků, je úroveň OO a s ní související logistiky podle některých oslovených pracovníků ohrožena. Na tuto skutečnost poukázala většina těchto zaměstnanců obecních úřadů ORP Kraje Vysočina. Bohužel v době, kdy se ztenčují rozpočty jednotlivých ministerstev je malá naděje, že by se mohla situace zlepšit.

Jak řekl ve svém rozhovoru pro časopis 112 brigádní generál Ing. Miloš Svoboda, náměstek generálního ředitele HZS ČR pro prevenci a civilní nouzovou připravenost: „Je pravda, že naše další počínání v oblasti naplňování koncepčních cílů a vytváření podmínek pro další rozvoj systému v rámci působnosti HZS ČR je závislé na faktorech, které bohužel můžeme v současné situaci jen velmi těžko nějakým zásadním způsobem ovlivnit. I kdybychom tisíckrát prokázali, že péče o bezpečnost se vyplácí, že peníze investované do této oblasti zdaleka nejsou promarněny, že dokážeme efektivně hospodařit, tak realita je taková, jaká je. Bohužel. V současné době navrhovaná úsporná opatření na výdajové straně státního rozpočtu jsou v tomto směru plošně nemilosrdná a ve svém výsledku pro ochranu obyvatelstva dokonce nebezpečná. Jsem přesvědčen o tom, že úspory „za každou cenu“ v dobře fungujícím bezpečnostním systému se mohou z hlediska budoucnosti velmi prodražit.“^[2]

Tento rozhovor byl publikován již v roce 2010, avšak je stále aktuální. V tématu financování ochrany obyvatelstva v Kraji Vysočina by podle mého názoru mělo dojít ke zpracování metodických příruček, nebo podobných pomůcek pro jednotlivé orgány krizového řízení. Inspiraci lze najít například v Jihočeském kraji, kde se touto tematikou

zabývají Ing. Aleš Kudlák a Ing. Jan Horák, kteří zpracovali například dokument Ochrana obyvatelstva a její finanční zabezpečení obcí.^[12]

Dalším z cílů byla identifikace potřeb obyvatel postižených mimořádnými událostmi a doporučení případných změn. Zabezpečení nouzového přežití a humanitární pomoci je dle mého názoru organizováno výborným způsobem v celé ČR. V této oblasti jsem nenalezl žádné nedostatky, ke kterým by bylo možné doporučit nějaké změny. Samozřejmě zde může dojít k určitým nedostatkům zejména ve zpoždění prvotních dodávek potřebného materiálu, nebo v nedostatečné odezvě na již vyřízené dodávky. Ty však lze přičíst na vrub stresu z nenadálé krizové situace. Tomuto jevu by se dalo alespoň částečně zamezit nácvikem krizové komunikace mezi jednotlivými orgány krizového řízení.

Porovnáním výsledků analýzy současného stavu logistiky zaměřené na OO v ORP Kraje Vysočina s platnou legislativou a související literaturou, bylo zjištěno, že některé oslovené obce Kraje Vysočina doposud nevyčleňují žádné finanční prostředky k zajištění přípravy na krizové situace ve svém rozpočtu, ani nevytvářejí účelovou rezervu pro řešení krizových situací a odstraňování jejich následků, ačkoliv jim to zákon nařizuje. Jinak lze říci, že logistika zaměřená na OO v ORP Kraje Vysočina probíhá v souladu s platnou legislativou. V této oblasti by mělo zřejmě dojít k doplnění informovanosti zodpovědných zaměstnanců těchto obecních úřadů.

Hypotéza, že logistika se zaměřením na ochranu obyvatelstva ve vybraných obcích Kraje Vysočina je na dobré úrovni se potvrdila. Část logistických činností v OO provádí za obce s rozšířenou působností HZS Kraje Vysočina. Zbývají však další, které jsou těmito obcemi Kraje Vysočina prováděny, nebo jsou podrobně připraveny v příslušných plánech krizového plánování a byly by v případě potřeby uskutečňovány. Úroveň tohoto plánování je v ČR všeobecně na vysoké úrovni a Kraj Vysočina není výjimkou.

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. GŘ HZS ČR, Opatření nouzového přežití obyvatelstva v působnosti HZS ČR, Praha, 2010 [online]. [cit. 2012-03-15]
Dostupné z: <http://www.cahd.cz/storage/Predpisy/ostatni/SIAR%2010-10%20Nouzove%20preziti%20obyvatel%20od%20HZSCR.pdf>
2. HZS ČR, Časopis 112, roč. 8, čís. 9, 2010 [online]. [cit. 2012-04-26]
Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-viii-cislo-9-2010-372122.aspx>
3. HZS ČR, Dotace obcím na rozvoj koncových prvků varování [online]. [cit. 2012-04-15]
Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dotace-obcim-na-rozvoj-koncovych-prvku-varovani-207678.aspx>.
4. HZS ČR, Příručka pro starosty [online]. [cit. 2012-02-01]
Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/soubor/prirucka-pro-starosty-pdf.aspx>.
5. HZS KRAJE VYSOČINA, Dislokace jednotek HZS Kraje Vysočina a jejich hasební obvody v roce 2009 [online]. [cit. 2012-01-28]
Dostupné z:
<http://www.hasicivysocina.cz/index.php?menu=86&vybranyrok=2011&zalohamenu=237&detailvyhledani=1&sablona=default1&idsablony=59&hledanaslova=JPOSDH&vyhledavaniclanku1=1&pocetvysledku=1&zobrazdetail=&zobrazdetail1=&idclankunovinka=#clanek190>
6. HZS KRAJE VYSOČINA, Havarijný plán Kraje Vysočina.
7. JE DUKOVANY, Příručka pro ochranu obyvatel při radiační havárii jaderné elektrárny Dukovany [online]. [cit. 2012-04-20]
Dostupné z: <http://www.namestnosl.cz/storage/jedu-prirucka.pdf>
8. JIHOČESKÝ KRAJ- MĚSTO PÍSEK, Pomůcka pro starosty obcí Jihočeského kraje - Finanční zabezpečení krizových situací na úrovni obce pro kalendářní rok, 2011[online]. [cit. 2012-04-26]

- Dostupné z: <http://www.c-budejovice.cz/cz/mesto/krizove-rizeni/Documents/Pom%C5%AFcka%20pro%20starosty%20obc%C3%AD%20pro%20financov%C3%A1n%C3%AD%20KS%202011.pdf>
9. KRAJ VYSOČINA, Minimum pro starosty obcí z oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva [online]. [cit. 2012-04-27]
Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/minimum-pro-starosty-obci-z-oblasti-bezpecnosti-a-ochrany-obyvatelstva/d-1530855/p1=2931>
10. KRAJ VYSOČINA, Nařízení kraje Vysočina ze dne 18. 4. 2006 č. 1/2006 kterým se stanoví podmínky k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany [online]. [cit. 2012-04-02]
Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/soubory/450008/narizeni-1-2006.pdf>
11. KRAJ VYSOČINA, Zásady Zastupitelstva Kraje Vysočina pro poskytování dotací obcím Kraje Vysočina na akceschopnost Jednotek požární ochrany obcí v roce 2012 [online]. [cit. 2012-04-27]
Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/2012/ds-301954/p1=49880>
12. KUDLÁK,A., HORÁK,J, Ochrana obyvatelstva a její finanční zabezpečení obcí, Písek: Město Písek, 2012.
13. KUDLÁK,A., URBAN,R., BAKOŠ,E. Ekonomika a logistika krizových situací v ochraně obyvatelstva I, Vyd. 1. Brno: Univerzita obrany, 2010. 55 s. ISBN 978-80-7231-757-8.
14. MARTÍNEK, B. Ochrana obyvatelstva I. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie ČR, 2009. 136 s. ISBN 978-80-7251-298-0.
15. MARTÍNEK,B., TVRDEK,J. Ochrana obyvatelstva II, Vyd. 1. Praha: Policejní akademie ČR, 2010. 104 s. ISBN 978-80-7251-323-9.
16. MV- GŘ HZS ČR, Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, Praha, 2008 [online]. [cit. 2012-04-25]
Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/hasici/ochrobyv/koncepce/3.pdf>
17. MV- GŘ HZS ČR, Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, Č.j. MV-52763-6/PO-2008, Praha, 2009 [online]. [cit. 2012-02-06]
Dostupné z: www.hzscr.cz/soubor/metodika-zrizovani-jsdho-2009.aspx

18. SIXTA,J., ŽIŽKA,M. Logistika. Metody používané pro řešení logistických projektů, Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2009. 238 s. ISBN 978-80-251-2563-2.
19. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.
20. Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
21. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.
22. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).
23. Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.
24. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

8 KLÍČOVÁ SLOVA

Logistika

Obec s rozšířenou působností

Ochrana obyvatelstva

9 PŘÍLOHY

Příloha 1- Dotazník

Vážený(á) pane, paní,

jsem student Jihočeské univerzity v oboru Ochrana obyvatelstva. Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění dotazníku, který chci využít jako podklad k mé bakalářské práci na téma: Logistika obcí s rozšířenou působností kraje Vysočina se zaměřením na ochranu obyvatelstva.

Vyplnění dotazníku je jednoduché, u jednotlivých otázek, prosím, doplňte text, nebo označte odpověď zvýrazněním-tučně, nebo podtržením. K dotazníku můžete připojit Váš komentář týkající se daného tématu.

Děkuji předem za Váš čas, vstřícnost a ochotu.

1. Jste:

Žena	Muž
------	-----

2. Do jaké věkové hranice patříte?

18 -30 let	31 -40 let	41 -50 let	50 a více let
------------	------------	------------	---------------

3. Jak dlouho působíte v oblasti ochrany obyvatelstva či krizového řízení?

Méně než 1 rok	1 rok až 5 let	6 až 10 let	11 až 20 let	Více než 20 let
----------------	----------------	-------------	--------------	-----------------

4. Jaký objem finančních prostředků potřebný k zajištění přípravy na krizové situace vyčleňuje Vaše obec ve svém rozpočtu na příslušný rok?

Rok 2011:	Rok 2012:
-----------	-----------

5. Jaká je výše finančních prostředků vyčleňovaných Vaší obcí na účelovou rezervu pro řešení krizových situací a odstraňování jejich následků?

Rok 2011:	Rok 2012:
-----------	-----------

6. Myslíte si, že pro obce s rozšířenou působností je finanční zabezpečení přípravy na mimořádné události, odstraňování následků krizových situací a na ochranu obyvatelstva dostatečně pokryto granty, dotacemi a transfery?

ANO	NE
-----	----

7. Jaké finanční a materiální prostředky byly v roce 2011 použity pro zabezpečení akceschopnosti jednotky SDHO na území Vaší obce?

	Rok 2011	Rok 2012
Finance		
Materiál		

8. Je Vaše jednotka(y) vytipována pro ochranu obyvatelstva (náhrada za zařízení CO)?

ANO	NE
-----	----

9. Jsou na území Vaší obce s rozšířenou působností stavby dotčené civilní ochranou? (např.: stálé úkryty CO)

ANO Druh stavby:	NE
---------------------	----

10. Zřídila, nebo se chystá zřídit, Vaše obec nějaké zařízení civilní ochrany?

ANO Druh zařízení:	NE
-----------------------	----

11. Jakým způsobem probíhá na území Vaší obce s rozšířenou působností seznamování právnických a fyzických osob s ochranou obyvatelstva a přípravou na krizové situace?

Školení	Besedy	Semináře	Letáky a jiné tiskoviny	Ukázky	Jiné:
---------	--------	----------	-------------------------	--------	-------

12. Využila někdy Vaše obec s rozšířenou působností státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou dle zákona č. 12/2002 Sb.?
Pokud ano,
o jakou částku se jednalo?

ANO Částka:	NE
----------------	----

13. Jak hodnotíte Vaše možnosti a pravomoci ve vztahu k logistice zaměřené na ochranu obyvatelstva? (zajišťování materiálu civilní ochrany, finančních prostředků apod.)

PŘIMĚŘENÉ Změnil(a) bych:	NEDOSTATEČNÉ Změnil(a) bych:
------------------------------	---------------------------------

14. Jsou pro Vás IS ARGIS a IS KRIZKOM přínosem?

URČITĚ ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	URČITĚ NE	NEVÍM
------------	-----------	----------	-----------	-------

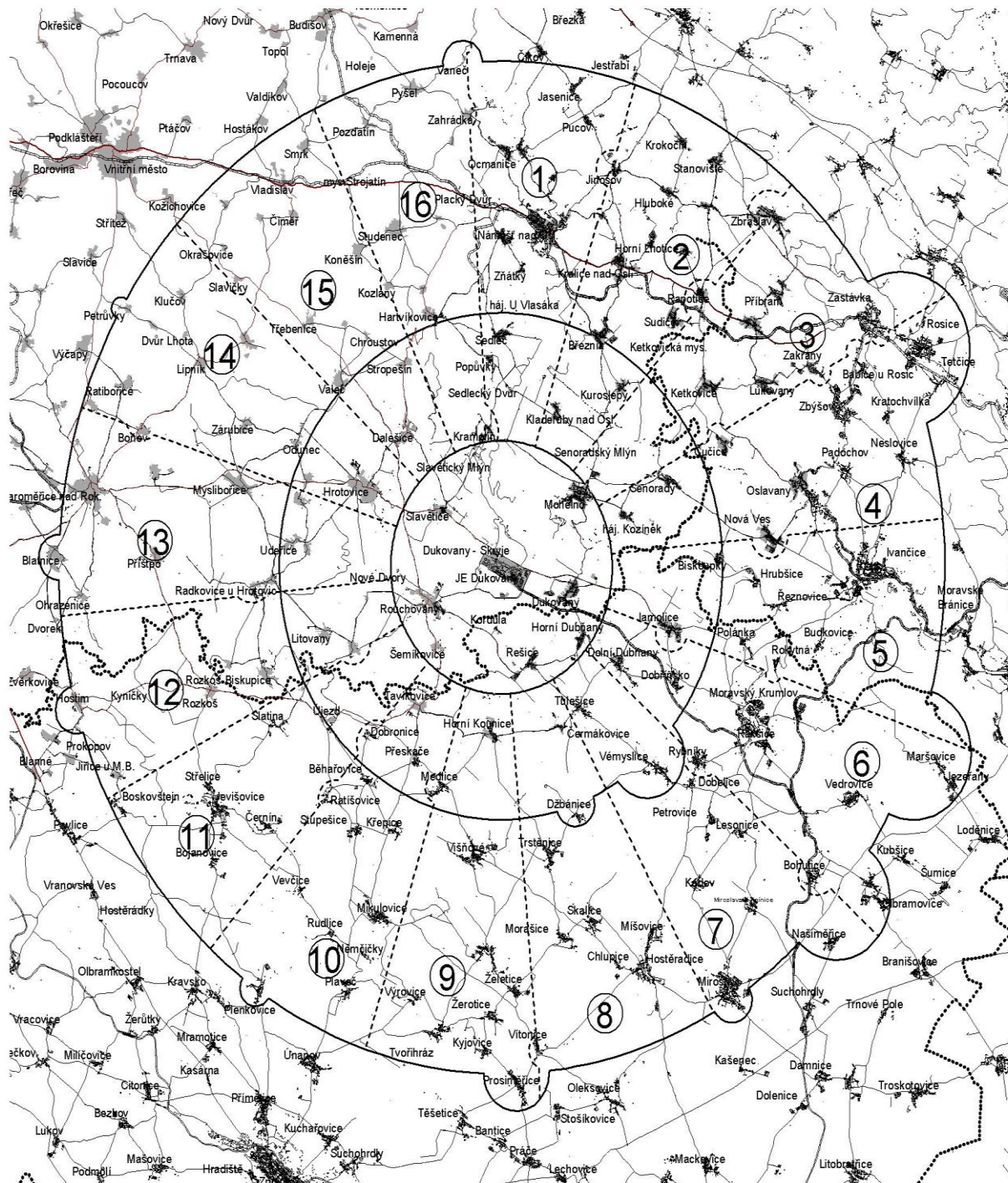
15. Má Vaše obec zřízen sklad s humanitární pomocí? Pokud ano, jaký materiál je zde uložen? Pokud ne, z jakého důvodu?

ANO	NE
Uložený materiál:	Důvod:

Zdroj: Vlastní výzkum

Příloha 2- Rozdělení pásem a sektorů pro varování obyvatelstva v JE

Dukovany



Zdroj: Příručka pro ochranu obyvatel při radiční havárii jaderné elektrárny Dukovany

Příloha 3- Dislokace jednotek HZS Kraje Vysočina a jejich hasební obvody v roce 2009



Zdroj: HZS Kraje Vysočina